EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 16. 6. 2025
COM(2025) 322 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Výročná správa za rok 2024 o Platforme strategických technológií pre Európu (STEP)

OBSAH

Zoznam skratiek **2**
Zhrnutie **3**
Úvod **6**
1.1. STEP: posilnenie vedúceho postavenia Európy v oblasti technológií **6**
1.2. Koordinovaný prístup: štyri kľúčové nástroje, ktoré podporujú vykonávanie platformy STEP **6**
1.3. Rozsah financovania a strategické zameranie **7**
1. NÁSTROJ 1: Nová organizácia na vykonávanie platformy STEP **8**
1.1. Pracovná skupina STEP **8**
1.2. Siete STEP **9**
1.2.1. Sieť STEP v Európskej komisii 9
1.2.2. Sieť národných kontaktných miest platformy STEP 9
1.3. Zvyšovanie povedomia o platforme STEP: priame spojenie so zainteresovanými stranami z oblasti výskumu a priemyslu **10**
2. NÁSTROJ 2: Zosúladenie financovania strategických technológií z prostriedkov EÚ **10**
2.1. Objasnenie rozsahu a cieľov platformy STEP **10**
2.2. Programy v rámci priameho riadenia **11**
2.2.1. Podpora čistých inovácií 16
2.2.2. Urýchlenie digitálnych a špičkových technologických inovácií 18
2.2.3. Posilnenie postavenia biotechnológií 20
2.3. Fondy politiky súdržnosti **22**
2.3.1. Analýza využívania platformy STEP v politike súdržnosti 24
2.3.2. Výzvy na predkladanie návrhov v rámci programov politiky súdržnosti 33
2.3.3. Vybrané projekty 33
2.4. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a InvestEU **34**
3. NÁSTROJ 3: Zviditeľnenie vynikajúcich projektov – pečať STEP **34**
3.1. Kritériá oprávnenosti **35**
3.2. Udelenie pečate STEP **35**
3.3. Výhody získania pečate STEP **36**
3.4. Aktuálny stav **37**
4. NÁSTROJ 4: Uľahčenie prístupu k financovaniu prostredníctvom portálu STEP **43**
4.1. Portál STEP: jednotné kontaktné miesto pre žiadateľov o projekty, orgány verejnej moci a investorov **43**
4.2. STEP ako pilotné jednotné kontaktné miesto pre finančné prostriedky EÚ **44**
5. Prínos k dlhodobým cieľom v oblasti konkurencieschopnosti **47**
6. Záver **47**

Zoznam skratiek

Skratka	Vymedzenie pojmu
AI	umelá inteligencia
CAPEX	kapitálové výdavky
EDF	Európsky obranný fond
EZVO	Európske združenie voľného obchodu
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
ESF+	Európsky sociálny fond plus
EU4Health	program Európskej únie v oblasti zdravia
EIB	Európska investičná banka
FST	Fond na spravodlivú transformáciu
VFR	viacročný finančný rámec
NKM	národné kontaktné miesto
NUTS	nomenklatúra územných jednotiek pre štatistické účely
PVK	posúdenie vlastníckej kontroly
OPEX	prevádzkové náklady
R&D	výskum a vývoj
R&I	výskum a inovácie
RRF	Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti
RRP	plán obnovy a odolnosti
MSP	malý a stredný podnik
STEP	Platforma strategických technológií pre Európu
TRL	úroveň technologickej pripravenosti

Zhrnutie

Platforma strategických technológií pre Európu (STEP) priniesla **konkrétne výsledky za menej ako rok** od nadobudnutia účinnosti nariadenia o STEP v marci 2024 v rámci strednodobej revízie viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027.

Ciele platformy STEP sú plne v súlade s prioritami nového funkčného obdobia Komisie**.** Jej cieľom je zabezpečiť suverenitu a bezpečnosť Únie, znížiť strategickú závislosť a posilniť konkurencieschopnosť podporou **vývoja a výroby kritických technológií** – najmä v oblasti digitálnych a špičkových technológií, čistých technológií efektívne využívajúcich zdroje a biotechnológií –, posilnením ich **príslušných hodnotových reťazcov** a investovaním do **zručností potrebných pre kvalitné pracovné miesta pre** zelenú a digitálnu transformáciu.

Platforma STEP nepredstavuje samostatný fond. Táto platforma funguje tak, že **integruje a koordinuje existujúce fondy EÚ** – pričom kombinuje finančné prostriedky priamo riadené Komisiou a finančné prostriedky riadené členskými štátmi – a zabezpečuje, aby sa verejné investície efektívnejšie zameriavali na rozhodujúce priemyselné a technologické priority.

Táto iniciatíva EÚ je príkladom toho, ako **môže financovanie EÚ reagovať na politické priority a prispieť ku konkurencieschopnosti a k odolnosti EÚ**. Transformačný potenciál platformy STEP sa preukázal jej jedinečným prístupom, opatreniami zameranými na používateľov a koordináciou v rámci 11 existujúcich programov financovania EÚ – pri absencii osobitného rozpočtu nad rámec 1,5 miliardy EUR, ktoré boli v rámci platformy STEP pridelené Európskemu obrannému fondu.

Medzi hlavné míľniky v prvom roku fungovania[1] patria:

- zosúladenie **financovania vo výške** viac ako **10 miliárd EUR v rámci 11 programov EÚ** prispievajúcich k platforme STEP do **konca roka 2024**,
- **prvé výzvy platformy STEP na úrovni EÚ**, ktoré sa uzavreli v **marci 2024** a krátko po nich nasledovali **národné výzvy platformy STEP v rámci politiky súdržnosti**, ktoré sa začali vyhlasovať **od apríla**,
- **portál STEP**, ktorý žiadateľom poskytuje jednotné kontaktné miesto, bol spustený v **apríli 2024** a bol aktualizovaný o nové nástroje vrátane **prehľadu projektov a mapy financovania**,
- uverejnenie **usmernenia STEP** ako oznámenia Komisie[2] v **máji 2024** (ako sa to ukladá v nariadení o STEP), ktoré členským štátom a realizátorom projektov poskytuje praktické usmernenia na zabezpečenie konzistentného a účinného vykonávania v rámci všetkých programov financovania,
- v **septembri 2024 Komisia začala prieskum o prístupe k financovaniu EÚ** s cieľom zhromaždiť názory zainteresovaných strán na zlepšenie dostupnosti financovania,
- platforma STEP podnikla svoje prvé kroky v teréne prostredníctvom **technických misií v členských štátoch,** ktoré sa začali v **októbri 2024**,

[1] https://ec.europa.eu/newsroom/budget/items/872570/.

[2] Oznámenie Komisie C/2024/3209 – Usmernenie týkajúce sa určitých ustanovení nariadenia (EÚ) 2024/795, ktorým sa zriaďuje Platforma strategických technológií pre Európu („platforma STEP“), 2024, k dispozícii na adrese: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj/slk.

- prvé **projekty s pečaťou STEP** boli ocenené na jeseň 2024 a verejne propagované prostredníctvom portálu STEP v **decembri 2024**, čím sa zvýšila ich viditeľnosť a potenciál na nadväzovanie kontaktov.

V roku 2024 bolo s platformou STEP zosúladených **viac ako 10 miliárd EUR z fondov EÚ**, pričom **4,6 miliardy EUR** riadila Komisia EÚ v rámci piatich programov priameho riadenia a **5,9 miliardy EUR** preprogramovali členské štáty a regióny v rámci fondov politiky súdržnosti.

Rozdelenie financovania v rámci priameho riadenia vo všetkých členských štátoch (4,6 miliardy EUR) – *pozri oddiel 2.2.*

- **Čisté technológie efektívne využívajúce zdroje: 4 miliardy EUR** vyčlenené[3] na dekarbonizáciu, elektrifikáciu priemyslu a čistú výrobu.
- **Digitálne a špičkové technológie: 461 miliónov EUR** vyčlenených na umelú inteligenciu, kvantovú výpočtovú techniku, mikroelektroniku a kybernetickú bezpečnosť.
- **Biotechnológie: 154 miliónov EUR** vyčlenených na inovácie v oblasti medicíny, vývoj vakcín a farmaceutickú výrobu.

Rozdelenie financovania politiky súdržnosti (5,9 miliardy EUR) – *pozri oddiel 2.3.*

- **5,9 miliardy EUR** v rámci schválených zmien programu fondov politiky súdržnosti do konca roka 2024 v záujme zosúladenia fondov regionálneho rozvoja s cieľmi STEP.
- V Nemecku a Dánsku **boli výzvy platformy STEP vyhlásené** už v roku 2024.
- **Výber prvých projektov poukazuje na dosah platformy STEP** – od zeleného vodíka a kvantových systémov až po financovanie MSP a čistú výrobu batérií.

Komisia udelila pečate STEP (pečate suverenity)[4] kvalitným projektom – *pozri oddiel 3*.

- **162 projektov s vysokým potenciálom** v **23 členských štátoch EÚ s** cieľom zviditeľniť ich a získať nové finančné prostriedky.
- **Pečate STEP sa propagujú prostredníctvom portálu STEP**, ktorý spája projekty s investormi a možnosťami financovania v členských štátoch.
- **Projekty s pečaťou STEP**, ktorá sa udeľuje v rámci programov EÚ, ako sú Horizont Európa a Inovačný fond, **sa vzťahujú na všetky odvetvia STEP v** oblasti čistých, digitálnych a biotechnologických technológií.

Posilnenie prístupu k financovaniu prostredníctvom portálu STEP (Portál suverenity)[5] – *pozri oddiel 4*.

- Komisia spustila nový portál STEP s cieľom **integrovať informácie o možnostiach financovania EÚ v rámci všetkých programov STEP**.

[3] Vyčlenené prostriedky sa chápu ako plánované rozpočtové prostriedky na daný program, výzvu alebo tému.

[4] Pečate STEP sa v nariadení o STEP označujú ako pečate suverenity.

[5] Portál STEP sa v nariadení o STEP označuje ako Portál suverenity.

- Spustenie v **apríli 2024.**
- Obsahuje projekty s pečaťou STEP, národné mapy financovania a **interaktívnu sekciu** Získajte financovanie na jednoduchšiu orientáciu v dostupných možnostiach financovania v rámci platformy STEP.

Úvod

Táto **prvá výročná správa o Platforme strategických technológií pre Európu (STEP)** obsahuje **konsolidovaný prehľad jej vykonávania v roku 2024**[6] v súlade s článkom 7 nariadenia (EÚ) 2024/795 o STEP. Uvádzajú sa v nej kvalitatívne a kvantitatívne informácie o pokroku dosiahnutom pri plnení cieľov STEP v rámci každého z programov uvedených v článku 3 vrátane podpory poskytnutej jednotlivým členským štátom a cezhraničným projektom, ak je k dispozícii, čím poskytuje konsolidovaný obraz o prvých výsledkoch platformy STEP a jej príspevku k európskej konkurencieschopnosti.

Správa obsahuje aj:

- rozpis celkových výdavkov podľa programov,
- prehľad výkonnosti na základe príslušných ukazovateľov programu,
- analýzu geografického a technologického rozloženia projektov, ktorým bola udelená pečať STEP (pečať suverenity), a
- prehľad príspevku platformy STEP k strategickým cieľom Únie v oblasti zabezpečenia dlhodobej konkurencieschopnosti.

Komisia uverejní samostatnú priebežnú hodnotiacu správu o STEP podľa článku 8 nariadenia o STEP v druhej polovici roka 2025.

1.1. STEP: posilnenie vedúceho postavenia Európy v oblasti technológií

Platforma STEP bola spustená s cieľom posilniť priemyselnú konkurencieschopnosť EÚ, znížiť strategickú závislosť a podporiť vývoj a výrobu kritických technológií. Namiesto vytvorenia samostatného fondu **funguje platforma STEP na základe nového prístupu, ktorým sa koordinuje 11 existujúcich programov EÚ**, a umožňuje rýchlejšie a cielenejšie rozmiestnenie finančných zdrojov v oblasti digitálnych a špičkových technológií, čistých technológií efektívne využívajúcich zdroje, biotechnológií a zručností potrebných pre zelenú a digitálnu transformáciu.

Platforma STEP zavádza **integrovanejší a flexibilnejší investičný rámec** kombináciou silnejšej koordinácie s členskými štátmi, posilnených stimulov pre členské štáty na presmerovanie finančných prostriedkov EÚ a zjednodušeného a užívateľsky orientovaného prístupu k možnostiam financovania prostredníctvom portálu STEP **a** pečate STEP – značky kvality na zvýšenie viditeľnosti a potenciálu financovania projektov s vysokým potenciálom.

1.2. Koordinovaný prístup: štyri kľúčové nástroje, ktoré podporujú vykonávanie platformy STEP

Vykonávanie nariadenia o STEP sa opiera o štyri operačné nástroje, na ktorých je výročná správa postavená:

[6] Koncový dátum predloženia údajov sa uplatňuje do 31. decembra 2024. Výzvy vyhlásené v roku 2024, ktoré boli ukončené v roku 2025, sa preto do celkovej sumy v tejto výročnej správe nezahŕňajú.

1. Nová organizácia: **sieť národných kontaktných miest** a **osobitný tím v rámci Komisie, ktorý** má uľahčiť vykonávanie platformy STEP v 11 programoch EÚ konzistentným spôsobom a podporovať členské štáty.
2. Riadenie financovania z prostriedkov EÚ: smerovanie **existujúcich finančných prostriedkov EÚ** do odvetví a cieľov STEP.
3. Pečať STEP: nová značka kvality udeľovaná Komisiou **kvalitným projektom**, ktoré prekročili hodnotiace limity, čím sa zvyšuje ich šanca získať financovanie z programov STEP.
4. Portál STEP: online platforma, ktorú spustila Komisia a ktorá poskytuje **jasnejší a prístupnejší vstupný bod pre** realizátorov projektov, investorov a orgány verejnej moci.

OBRÁZOK 1: Prehľad štyroch operačných nástrojov

Preprogramovanie
finančných prostriedkov EÚ s cielenými výzvami pre odvetvia STEP.

Pečať STEP
Označenie pre vysokokvalitné projekty STEP, ktoré podporuje ich prístup k financovaniu.

Portál STEP,
na ktorom sa konsolidujú všetky možnosti financovania pre odvetvia STEP financované z rozpočtu EÚ.

Jednotné kontaktné miesto
Vstupný bod pre akékoľvek otázky na pracovnú skupinu STEP a pre podporu poskytovanú národným kontaktným miestom.

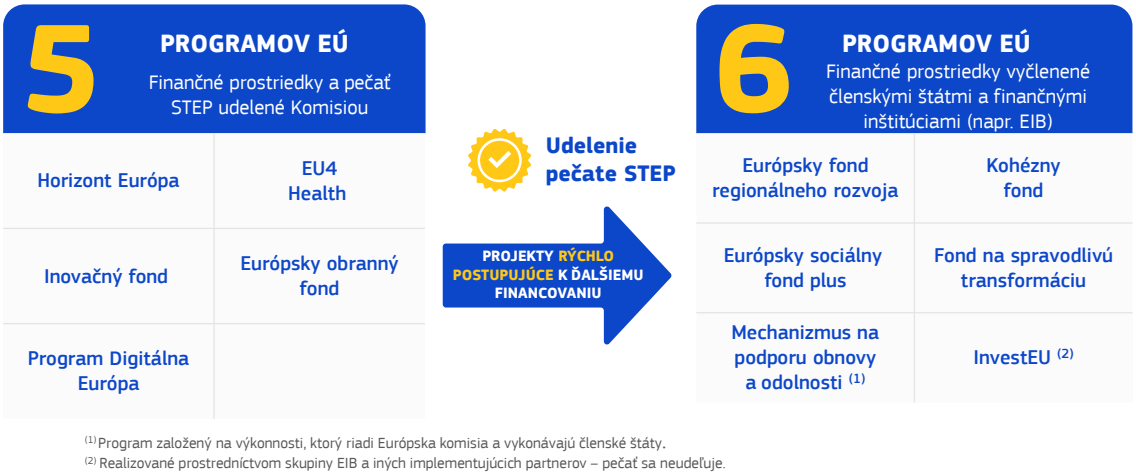
Zdroj: Európska komisia.

1.3. Rozsah financovania a strategické zameranie

Inovačný prístup platformy STEP **riadi financovanie z prostriedkov EÚ v rámci 11 existujúcich programov EÚ** (pozri obrázok 2):

- päť programov financovania riadených Komisiou pre vnútorný trh (Horizont Európa, Inovačný fond, Európsky obranný fond, Digitálna Európa a EU4Health),
- päť fondov podporovaných prostredníctvom národných balíkov financovaných z prostriedkov EÚ [napr. z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), Kohézneho fondu, Fondu na spravodlivú transformáciu (FST), Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+) a Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti],
- jeden nástroj (InvestEU), ktorý sa realizuje s partnermi Komisie [napr. s Európskou investičnou bankou (EIB)].

OBRÁZOK 2: Prehľad 11 programov STEP

(1) Program založený na výkonnosti, ktorý riadi Európska komisia a vykonávajú členské štáty.
(2) Realizované prostredníctvom skupiny EIB a iných implementujúcich partnerov – pečať sa neudeľuje.

Zdroj: Európska komisia.

1. NÁSTROJ 1: Nová organizácia na vykonávanie platformy STEP

1.1. Pracovná skupina STEP

Na základe návrhu Komisie z júna 2023[7] na zriadenie platformy STEP bola vytvorená osobitná pracovná skupina STEP, ktorá bola personálne obsadená zdrojmi prerozdelenými z útvarov Komisie zapojených do programov v rámci pôsobnosti platformy STEP.

Hlavné ciele pracovnej skupiny STEP sú:

- uľahčovanie a koordinácia vykonávania platformy STEP a
- prispievanie k príprave budúceho viacročného finančného rámca (VFR), pokiaľ ide o konkurencieschopnosť.

Osobitnou operačnou výzvou bolo vykonávanie platformy STEP v rámci programov fungujúcich podľa rôznych pravidiel, harmonogramov a právneho základu a v rôznych členských štátoch**, čo si vyžadovalo veľké úsilie v oblasti koordinácie a objasňovania**.

[7] COM(2023) 335 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=celex:52023PC0335.

1.2. Siete STEP

1.2.1. Sieť STEP v Európskej komisii

V súlade s prierezovým charakterom platformy STEP vytvorila pracovná skupina STEP **vnútornú sieť generálnych riaditeľstiev (GR) Európskej komisie** pozostávajúcu zo 14 útvarov[8], ktoré sa podieľajú na programoch financovania z prostriedkov EÚ v rámci platformy STEP alebo sú za ne zodpovedné. Táto sieť sa v roku 2024 stretla 7-krát a počas celého roka pravidelne komunikovala.

1.2.2. Sieť národných kontaktných miest platformy STEP

Podľa článku 6 nariadenia o STEP **všetky členské štáty** okrem Česka[9] a Írska **vymenovali v roku 2024 svoje príslušné národné kontaktné miesto platformy STEP**. Tejto skupine verejných inštitúcií menovaných na vnútroštátnej úrovni, ktoré tvoria sieť národných kontaktných miest platformy STEP, predsedá riaditeľ GR BUDG pre príjmy a viacročný finančný rámec. V priebehu roka 2024 sa sieť národných kontaktných miest stretla štyrikrát online a osobne. Členovia sa podelili o svoje skúsenosti, zatiaľ čo Komisia objasnila ciele STEP a pravidelne poskytovala zástupcom členských štátov pečate STEP udelené projektom.

Komisia vypracovala referenčné dokumenty na uľahčenie vykonávania platformy STEP v členských štátoch, ako napríklad:

- usmernenie o vykonávaní nariadenia o STEP,
- brožúru pre národné kontaktné miesta a riadiace orgány platformy STEP,
- oznámenie o úprave plánov obnovy a odolnosti s cieľom prideliť zdroje na ciele STEP,
- usmernenia o regionálnej štátnej pomoci,
- mapy regionálnej pomoci,
- prehľad zmien programov politiky súdržnosti prijatých Komisiou.

Okrem toho v roku 2024 **pracovná skupina STEP uskutočnila misie v Estónsku, Lotyšsku, Litve a Rumunsku**, kde sa stretla s orgánmi verejnej moci, s priemyselnými združeniami, s malými a so strednými podnikmi, startupmi a s finančnými sprostredkovateľmi s cieľom zvýšiť povedomie o platforme STEP a propagovať stimuly a výhody STEP riadiacim orgánom a ďalším potenciálnym zainteresovaným stranám v týchto krajinách.

Nariadením o STEP sa zriaďuje **sieť národných kontaktných miest platformy STEP medzi členskými štátmi EÚ.** Pracovná skupina STEP sa zapojila aj do spolupráce s tretími krajinami, ktoré sú pridružené k programom podporujúcim platformu STEP (ako napríklad Horizont Európa), vrátane krajín Európskej zóny voľného obchodu (EZVO).

[8] Členmi tejto siete sú GR BUDG, GR CLIMA, GR CNECT, GR COMP, GR DEFIS, GR ECFIN, GR EMPL, GR GROW, HERA, GR REGIO, GR RTD, GR SANTE, GR RECOVER a SG.

[9] Česko 6. februára 2025 vymenovalo národné kontaktné miesto platformy STEP.

1.3. Zvyšovanie povedomia o platforme STEP: priame spojenie so zainteresovanými stranami z oblasti výskumu a priemyslu

S cieľom identifikovať potreby potenciálnych príjemcov finančných prostriedkov EÚ **viedla pracovná skupina STEP** počas roka 2024 **rozsiahle konzultácie** so zainteresovanými stranami z oblasti výskumu a priemyslu**.**

Pracovná skupina STEP sa opierala o existujúce siete a kanály, ktoré spravuje najmä GR GROW[10] (napr. Priemyselné fórum, sieť Enterprise Europe Network, Európska platforma pre spoluprácu klastrov), a o organizácie zastupujúce jednotlivé odvetvia uvedené v registri transparentnosti EÚ. Stretávala sa najmä so zainteresovanými stranami z priemyslu, ale aj s verejnými inštitúciami, ako sú regionálne úrady EÚ, znalostné a inovačné spoločenstvá Európskeho inovačného a technologického inštitútu, sieť regiónov, investori a ďalší aktéri. Približne polovica zainteresovaných strán, s ktorými sa pracovná skupina stretla v roku 2024, pôsobí vo viac ako jednom odvetví STEP, ale so silným zastúpením odvetvia čistých technológií.

Pracovná skupina STEP sa zapojila do spolupráce s **celoeurópskymi subjektmi alebo podujatiami** (napr. so združením EuroChambres, ktoré zastupuje všetky obchodné komory EÚ, s veľtrhom Hannover Messe[11], so stretnutím s vyslancami MSP z členských štátov a so zhromaždením MSP organizovaným maďarským predsedníctvom Rady Európskej únie), ako aj s konkrétnymi členskými štátmi. Toto sú kľúčové prvky spätnej väzby o prístupe k financovaniu z prostriedkov EÚ:

- **regulačné** a štrukturálne otázky (vysoké náklady na energiu a pracovnú silu, rovnaké podmienky štátnej pomoci, zosúladenie financovania a investičnej podpory EÚ a jednotlivých štátov),
- problémy pri **orientácii vo** finančných prostriedkoch EÚ a **prístupe k nim**,
- nedostatky vo financovaní v rámci **inovačného cyklu** (nedostatočná podpora vyšších úrovní technologickej pripravenosti, nedostatočný dôraz na predajnosť podporovaného výskumu),
- potreba **dlhodobejšieho prístupu** (časový horizont VFR je príliš krátky na to, aby bol priemysel dlhodobo stabilný),
- atraktívnosť **EÚ v porovnaní s medzinárodnou** atraktívnosťou v oblasti priemyslu.

2. NÁSTROJ 2: Zosúladenie financovania strategických technológií z prostriedkov EÚ

2.1. Objasnenie rozsahu a cieľov platformy STEP

Podľa článku 2 ods. 7 nariadenia o STEP spoluzákonodarcovia poverili Komisiu, aby vydala usmernenia k niektorým ustanoveniam o platforme STEP. V reakcii na to Komisia 13. mája prijala oznámenie vo forme

[10] Generálne riaditeľstvo pre vnútorný trh, priemysel, podnikanie a MSP.

[11] Hannover Messe je jeden z najväčších priemyselných veľtrhov na svete, ktorý sa každoročne koná v Nemecku a predstavuje inovácie v oblasti automatizácie, energetiky, digitalizácie a pokročilých výrobných technológií.

usmernenia[12], ktoré poskytuje praktické usmernenia na zabezpečenie konzistentnej a účinnej realizácie vo všetkých programoch financovania.

Usmernenie slúži na tri účely:

- **Objasnenie cieľov STEP:** Uvádzajú sa v ňom ciele, ktoré sú základom nariadenia o STEP (článok 2), a objasňujú sa kľúčové pojmy, ako sú hodnotové reťazce a súvisiace služby.
- **Znázornenie podporovaných odvetví:** Rozširuje sa na tri odvetvia, ktoré sú prioritou platformy STEP – digitálne/špičkové technológie, čisté technológie efektívne využívajúce zdroje, biotechnológie a príslušné zručnosti; spolu s orientačným a neúplným zoznamom technológií, ktoré by mohli byť podporované.
- **Rozšírenie podmienok na posudzovanie kritických technológií:** Vysvetľujú sa v ňom podmienky, ktoré musia technológie spĺňať, aby sa mohli považovať za kritické, so zameraním na rozmery Únie a vnútorného trhu.

Usmernenie sa zaoberá **prvou podmienkou platformy STEP týkajúcou** sa **inovačnosti**. Vysvetľuje sa v ňom, že podpora platformy STEP by sa mala zamerať na prelomové inovácie a že kritické technológie by mali vykazovať aspoň dva z troch inovačných, vznikajúcich a/alebo špičkových prvkov. Okrem toho by kritická technológia mala preukázať významný hospodársky potenciál, ktorý má najvyššie vedľajšie účinky v iných členských štátoch, čo môže zvýšiť hospodársky potenciál na vnútornom trhu. Platforma STEP sa nezameriava ani na základný výskum a zavádzanie, keďže sa zameriava na vývoj a výrobu.

Takisto sa zaoberá **druhou podmienkou platformy STEP týkajúcou** sa **zníženia strategickej závislosti Únie alebo jej predchádzania**. Vysvetľuje sa v ňom, že takáto závislosť môže byť uznaná v strategických dokumentoch EÚ alebo identifikovaná vtedy, ak je závislosť od dodávateľov z tretích krajín významná. Ďalej sa v ňom uvádza päť hodnotiacich faktorov, ktorými sa majú riadiť financujúce orgány pri určovaní príspevku technológie k znižovaniu strategickej závislosti alebo jej predchádzaniu.

Usmernenie zohráva dôležitú úlohu pri podpore **útvarov Komisie, národných kontaktných miest platformy STEP a riadiacich orgánov** pri zabezpečovaní **jednotnej realizácie** všetkých 11 programov STEP – niektoré riadi priamo Komisia, iné sú v rámci zdieľaného riadenia medzi Komisiou a členskými štátmi. Touto jednotnosťou sa zaručilo, že sa uprednostnili kvalitné projekty a že kritické technológie dostali potrebnú podporu.

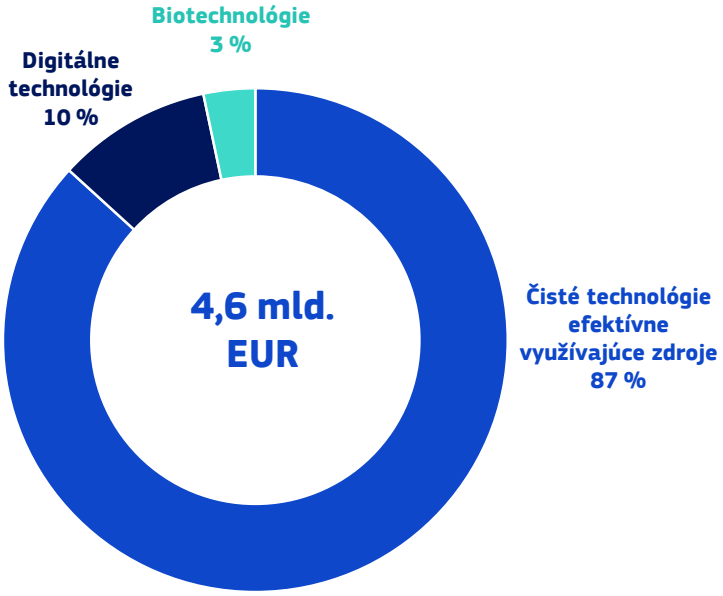
Platforma STEP je súčasťou existujúcich programov EÚ, z ktorých každý sa realizuje na základe vlastného právneho základu a širších cieľov. Z nich iba na Európsky obranný fond bolo vyčlenené posilnenie rozpočtu v rámci platformy STEP.

2.2. Programy v rámci priameho riadenia

Komisia prideľuje finančné prostriedky EÚ prostredníctvom programov STEP, ktoré priamo riadi, na **podporu cieľov STEP v celej Únii a na vnútornom trhu** – napriek tomu, že platforma STEP bola prijatá v polovici obdobia VFR a každý program sleduje viacero cieľov politiky nad rámec cieľov STEP.

[12] Oznámenie Komisie C/2024/3209 – Usmernenie týkajúce sa určitých ustanovení nariadenia (EÚ) 2024/795, ktorým sa zriaďuje Platforma strategických technológií pre Európu („platforma STEP"), 2024, k dispozícii na adrese: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj/slk.

OBRÁZOK 3: Rozdelenie zdrojov určených na platformu STEP v roku 2024 podľa odvetví (v %)

Zdroj: podávanie správ útvarmi Európskej komisie.

V roku 2024 boli uzavreté výzvy na predkladanie návrhov[13] v rámci všetkých piatich relevantných programov STEP, na ktoré sa vzťahuje priame riadenie, v **troch odvetviach STEP**: Inovačný fond[14], Horizont Európa, Digitálna Európa (DEP), EU4Health a Európsky obranný fond (EDF) – pričom konkrétne na akcie STEP pre EDF sa vyčlenilo 1,5 miliardy EUR.

Pôvodný rozpočet vyčlenený na podporu technológií relevantných pre platformu STEP v roku 2024 predstavoval celkovo **4,6 miliardy EUR**[15], z čoho veľká väčšina bola poskytnutá na čisté technológie efektívne využívajúce zdroje z Inovačného fondu. Od roku 2024 bola jedna výzva na predkladanie návrhov zameraná konkrétne na rozvoj zručností a kompetencií v odvetviach relevantných pre STEP: *Špecializované vzdelávacie programy v kľúčových oblastiach kapacít* v rámci DEP. Okrem toho boli dve témy EDF zamerané na vývoj produktov v oblasti obrany, ktoré pomáhajú riešiť nedostatok pracovnej sily a zručností, ktoré sú pre cieľové technológie rozhodujúce.

Okrem toho Európska rada pre inovácie (EIC) v rámci programu Horizont Európa vyhlásila v novembri 2024 vôbec prvú osobitnú výzvu na rozšírenie platformy STEP s rozpočtom 300 miliónov EUR v roku 2025 (podpora až do výšky 30 miliónov EUR na projekt) s predpokladaným zvýšením na 900 miliónov EUR v období 2025 – 2027 (vrátane rozpočtu na rok 2025); ako aj päť výziev zameraných na otázky súvisiace s platformou STEP s celkovým rozpočtom 250 miliónov EUR. Pečate STEP sa budú udeľovať v rámci výzvy

[13] Rozsah výročnej správy o STEP na rok 2024 sa vzťahuje výlučne na výzvy na predkladanie návrhov relevantné pre platformu STEP, ktorých termín na predloženie bol do 31. decembra 2024.

[14] Inovačný fond je financovaný z príjmov systému obchodovania s emisiami (ETS).

[15] Výzvy vyhlásené v roku 2024, ktoré boli ukončené v roku 2025, sa preto do tejto výročnej správy nezahŕňajú.

na rozšírenie platformy STEP, ako aj v rámci výziev zameraných na otázky súvisiace s platformou STEP projektom, ktoré prekročia hodnotiace limity. V tejto výročnej správe sa však nepočíta s celkovými sumami financovania na rok 2024, keďže výzvy na predkladanie návrhov sa v tomto roku neuzavreli.

TABUĽKA 1: Zhrnutie výziev na predkladanie návrhov relevantných pre platformu STEP na rok 2024 v troch odvetviach STEP v rámci programov relevantných pre platformu STEP v priamom riadení (v mil. EUR)

Odvetvie	Program	Téma výzvy na predkladanie návrhov	Rozpočet (v mil. EUR)	Otvorenie	Uzavretie
Čisté technológie efektívne využívajúce zdroje	Inovačný fond	Všeobecná dekarbonizácia – veľké projekty	1 700	november 2023	apríl 2024
		Všeobecná dekarbonizácia – stredné projekty	500	november 2023	apríl 2024
		Všeobecná dekarbonizácia – malé projekty	200	november 2023	apríl 2024
		Výroba čistých technológií	1 400	november 2023	apríl 2024
		Pilotné projekty	200	november 2023	apríl 2024
	Európsky obranný fond	Energeticky nezávislé a energeticky účinné systémy pre vojenské tábory	40	jún 2024	november 2024
Čisté technológie spolu			**4 040**		
Digitálne technológie	Horizont Európa	Štúdia fázy B kvantovej vesmírnej gravimetrie a technologické dozrievanie	14	november 2023	apríl 2024
		Vesmírne technológie pre európsku nezávislosť a konkurencieschopnosť	20	november 2023	apríl 2024
	Program Digitálna Európa	Sprístupnenie vysokovýkonného modelu európskej nadácie s otvoreným zdrojovým kódom na doladenie	25	február 2024	máj 2024
		Referenčné nasadenia európskych služieb edge computingu (vývoj priemyselného IoT Edge a Telco Edge)	30	február 2024	máj 2024
		Špecializované vzdelávacie programy v kľúčových oblastiach kapacít	55	júl 2024	november 2024
	Európsky obranný fond	Kolaboratívne systémy bezpilotných vzdušných bojových prostriedkov (U-CCA)	15	jún 2024	november 2024
		Zabezpečený a adaptívny systém na podvodnú komunikáciu pre bezpilotné podhladinové systémy	24	jún 2024	november 2024
		Metódy prekonávania rozdielov medzi očakávaniami a realitou	15	jún 2024	november 2024

		Elektronické komponenty	25	jún 2024	november 2024
		Kvantové technológie	24	jún 2024	november 2024
		Multifunkčná apertúra a prijímač/vysielač s využitím umelej inteligencie	45	jún 2024	november 2024
		Viacrozmerný komunikačný štandard v oblasti obrany	25	jún 2024	november 2024
		Malý zdokonalený európsky bezpilotný letecký systém	11	jún 2024	november 2024
		Kooperatívne kybernetické cvičisko novej generácie	48	jún 2024	november 2024
		Bezpečné formy signálov na satelitnú komunikáciu	25	jún 2024	november 2024
		Viacúčelové bezposádkové pozemné systémy	50	jún 2024	november 2024
		Simulácie a odborná príprava pre núdzové situácie týkajúce sa zdravia	10	jún 2024	november 2024
Digitálne technológie spolu	**461**				
Biotechnológie	**Program EU4Health**	Európske centrum pre vývoj vakcín (EVH)	102	máj 2024	september 2024
		Výzva na predkladanie návrhov na podporu vývoja nových antivirotík	10	máj 2024	september 2024
		Výzva na predkladanie návrhov na podporu inovačných výrobných technológií a postupov v Únii na výrobu liekov	17	máj 2024	september 2024
	Európsky obranný fond	Aliancia pre obranné zdravotnícke protiopatrenia – výskumné akcie	15		
		Aliancia pre obranné zdravotnícke protiopatrenia – vývojové akcie	10		
Biotechnológie spolu	**154**				
Celkove spolu			**4 655**		

Zdroj: podávanie správ útvarmi Európskej komisie.

Do konca roka 2024[16] ešte neboli vyhodnotené žiadosti týkajúce sa tém Európskeho obranného fondu a Digitálnej Európy[17] . Všetky ostatné témy boli vyhodnotené a výsledkom je **4,9 miliardy EUR**[18] **pridelených finančných prostriedkov**.

Nasledujúce oddiely obsahujú podrobný rozpis vplyvu platformy STEP v troch technologických odvetviach STEP a v členských štátoch a regiónoch EÚ. Regionálna analýza sa riadi **štatistickou klasifikáciou NUTS2** (NUTS 2024, Eurostat).

2.2.1. Podpora čistých inovácií

Transformácia na **čisté technológie efektívne využívajúce zdroje** je jadrom európskej priemyselnej a klimatickej stratégie a je základom úsilia EÚ o dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050 v rámci Európskej zelenej dohody. Nedávno sa to prejavilo v Dohode EÚ o čistom priemysle[19].

V nariadení o STEP sa toto odvetvie považuje za strategickú prioritu zosúladenú s aktom o emisne neutrálnom priemysle[20], ktorého cieľom je rozšíriť výrobu kľúčových čistých technológií v Európe, aby sa zabezpečila technologická suverenita a znížila závislosť od externých dodávateľov. Inými slovami, investície do týchto technológií sú rozhodujúce nielen pre zníženie emisií, ale aj pre posilnenie konkurencieschopnosti priemyslu a zabezpečenie energetickej nezávislosti EÚ.

Čisté technológie efektívne využívajúce zdroje zahŕňajú široké spektrum inovácií, od **technológií obnoviteľných zdrojov až po udržateľné palivá, zachytávanie uhlíka a technológie dekarbonizácie**[21].

Inovačný fond, financovaný zo systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Európskej únii (EU ETS), bol zďaleka najväčším prispievateľom na platformu STEP spomedzi programov priamo riadených Komisiou. Prvá výzva na predkladanie žiadostí o podporu v rámci Inovačného fondu bola uzavretá v apríli 2024. Na podporu pokroku v oblasti čistých technológií sa vyčlenil významný rozpočet vo výške 4 miliardy EUR.

Výzvy boli rozdelené do piatich tém podľa požiadaviek na kapitálové výdavky (CAPEX) a technologického zamerania a zahŕňali oblasti ako všeobecná dekarbonizácia, výroba čistých technológií a pilotné projekty. Rovnako ako pri všetkých výzvach Inovačného fondu sa projekty hodnotili na základe potenciálu

---

[16] Výročná správa za rok 2024 zahŕňa výzvy na predkladanie návrhov uzavreté do 31. decembra 2024 bez ohľadu na to, či boli výsledky oznámené do konca roka.

[17] Do marca 2025 bolo ukončené hodnotenie v rámci troch tém programu Digitálna Európa a bolo udelených 17 pečatí STEP. Budú uvedené vo výročnej správe za rok 2025.

[18] Táto suma zodpovedá celkovej sume pridelenej projektom vybraným na financovanie v rámci Inovačného fondu, programu Horizont Európa a programu EU4Health. Môže sa upraviť po podpise dohôd o grante, čím by sa mohli upraviť jednotlivé príspevky, a nie je možné ju zosúladiť so sumou 4,6 miliardy EUR v úvodnom odseku, ktorá sa vzťahuje na pridelený rozpočet (oproti prideleným finančným prostriedkom) v rámci výziev STEP uzavretých v roku 2024 v rámci všetkých piatich priamo riadených programov v pôsobnosti platformy STEP.

[19] Oznámenie Komisie COM(2025) 85 – Dohoda o čistom priemysle: spoločný plán konkurencieschopnosti a dekarbonizácie, 2025, k dispozícii na adrese: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=celex:52025DC0085.

[20] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1735 z 13. júna 2024 o zriadení rámca opatrení na posilnenie európskeho ekosystému výroby emisne neutrálnych technológií a o zmene nariadenia (EÚ) 2018/1724, k dispozícii na adrese: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj/slk.

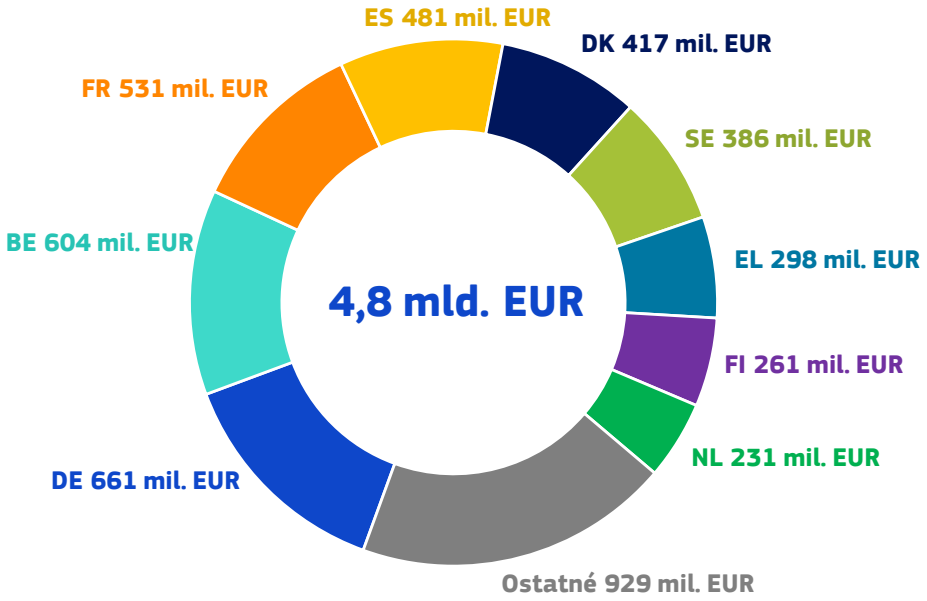
[21] Podrobný, ale neúplný zoznam technológií, ktorých sa týka nariadenie o STEP, je k dispozícii v oznámení Komisie C/2024/3248 – Usmernenie týkajúce sa určitých ustanovení nariadenia (EÚ) 2024/795, ktorým sa zriaďuje Platforma strategických technológií pre Európu („platforma STEP“), 2024, k dispozícii na adrese: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj/slk.

znižovania emisií skleníkových plynov, úrovne inovácií, vyspelosti, opakovateľnosti a nákladovej efektívnosti, čím sa zabezpečil prísny výberový proces.

V rámci týchto výziev bola projektom vybraným na financovanie pridelená významná finančná podpora. Celkovo **bolo predbežne vybraných 85 projektov s celkovou pridelenou finančnou podporou vo výške 4,8 miliardy EUR**[22], pričom granty pokrývali až 60 % kapitálových aj prevádzkových výdavkov zahrnutých do likvidnej medzery projektov, čím sa ponechal dostatočný priestor pre iné finančné zdroje na pokrytie nefinancovanej časti oprávnených nákladov. Medzi týmito projektmi nájdeme vývoj prvej technológie svojho druhu na výrobu chemikálií a materiálov stavebných blokov z odpadu z biomasy (L1X) na Slovensku, prvé rozsiahle podzemné skladovanie tepelnej energie v nádrži s výkonom 20 megawattov (ScaleUp) v Rakúsku a trvalé podzemné skladovanie oxidu uhličitého (Greensand Future) v Dánsku[23].

Trom cezhraničným iniciatívam pre viacerých príjemcov boli takisto udelené finančné prostriedky v celkovej výške 150,6 milióna EUR. Jedným z takýchto príkladov je projekt Energy Observer 2, ktorý sa realizuje medzi Francúzskom a Holandskom a v ktorom sa predpokladá vývoj, výstavba a prevádzka prvej nákladnej lode na kvapalný vodík na svete.

OBRÁZOK 4: Geografické rozdelenie grantov udelených v odvetví čistých technológií v roku 2024 podľa programov financovania z prostriedkov EÚ v rámci platformy STEP

[22] Tieto údaje predstavujú prehľad výsledkov príslušných výziev na predkladanie návrhov. Následné podpísanie dohôd o grante medzi realizátormi projektov a Komisiou môže viesť k úpravám počtu projektov, ktorým bol udelený grant, ako aj jednotlivých príspevkov.

[23] Podrobnejšie informácie o vybraných financovaných projektoch sú k dispozícii na adrese: https://strategic-technologies.europa.eu/step-documents_sk.

Zdroj: podávanie správ útvarmi Európskej komisie.

Subjekty so sídlom v Nemecku a Belgicku boli zďaleka najväčšími príjemcami grantov súvisiacich s platformou STEP v tomto odvetví, keďže získali 661 miliónov EUR a 604 miliónov EUR. Za nimi nasledovali Francúzsko (530 miliónov EUR), Španielsko (480 miliónov EUR) a Dánsko (417 miliónov EUR)[24].

2.2.2. Urýchlenie digitálnych a špičkových technologických inovácií

Digitálne a špičkové technológie zohrávajú kľúčovú úlohu pri zvyšovaní technologickej suverenity a digitálnej odolnosti Európy. Toto odvetvie zahŕňa široké spektrum špičkových inovácií vrátane **pokročilej výpočtovej techniky, umelej inteligencie, kybernetickej bezpečnosti, mikroelektroniky a kvantových technológií**[25] – všetky tieto oblasti sú základom politického programu EÚ Digitálne desaťročie do roku 2030[26], ktorého cieľom je posilniť digitálnu infraštruktúru, zručnosti a vedúce postavenie Európy v oblasti technológií.

Vzhľadom na strategický význam týchto technológií sa podpora platformy STEP v roku 2024 poskytovala prostredníctvom dvoch tém v rámci programu Horizont Európa, troch tém v rámci programu Digitálna Európa a dvanástich tém v rámci Európskeho obranného fondu. Celkovo bol na opatrenia STEP v odvetví digitálnych technológií v roku 2024 **vyčlenený** rozpočet vo výške **461 miliónov EUR**.

Do konca roka 2024 bolo v rámci uvedených výziev programu Horizont Európa[27] vybraných na financovanie šesť projektov, ktorým bol udelený grant pokrývajúci 100 % ich oprávnených nákladov. Hodnotenie žiadostí o podporu z programu Digitálna Európa a Európskeho obranného fondu stále prebieha.

Celkovo bolo na tieto projekty tém označených STEP v rámci piliera II programu Horizont Európa, klastra 4 (Digitálne technológie, priemysel a vesmír) vyčlenených 18,2 milióna EUR. Všetky tieto projekty podporili medzištátne konzorciá vytvorené v členských štátoch EÚ, pričom Nórsko a Island boli tiež oprávnené.

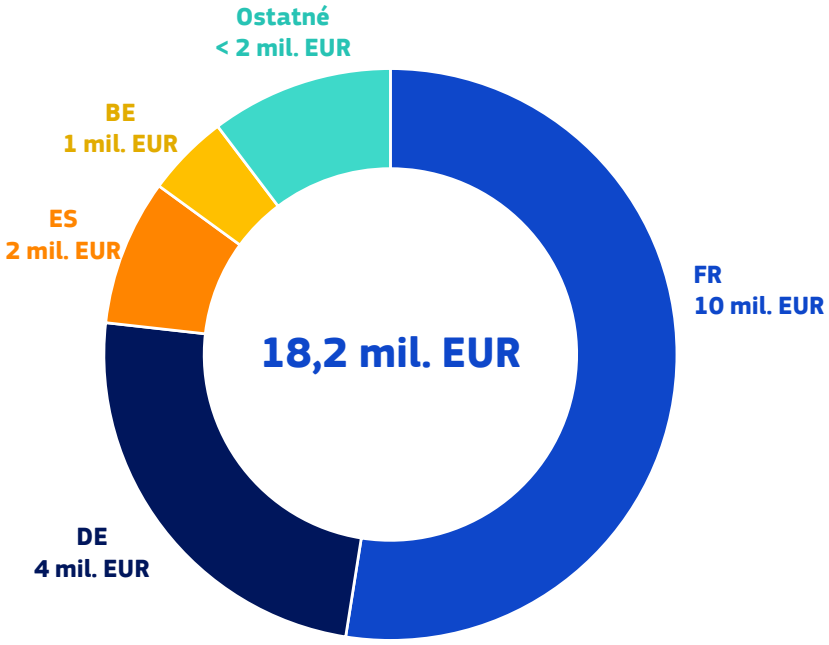
[24] V prípade projektov s viacerými príjemcami, ktoré sa nachádzajú vo viac ako jednom regióne, sa výška finančného príspevku prideleného konkrétnemu regiónu/členskému štátu vypočíta tak, že sa celkový príspevok na projekt rozdelí rovnomerne medzi jednotlivé miesta.

[25] Podrobný, ale neúplný zoznam technológií, ktorých sa týka nariadenie o STEP, je k dispozícii v oznámení Komisie C/2024/3209 – Usmernenie týkajúce sa určitých ustanovení nariadenia (EÚ) 2024/795, ktorým sa zriaďuje Platforma strategických technológií pre Európu („platforma STEP“), 2024, k dispozícii na adrese: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj/slk.

[26] ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2022/2481 zo 14. decembra 2022, ktorým sa zriaďuje politický program Digitálne desaťročie do roku 2030.

[27] Do konca roka 2024 bolo vybraných šesť projektov na financovanie v rámci témy Vesmírne technológie pre európsku nezávislosť a konkurencieschopnosť. Udelenie grantu na projekt vybraný v rámci druhej témy bolo odložené z dôvodu odstúpenia jedného z hlavných partnerov konzorcia. Podpis grantu pre projekt vybraný v rámci tejto druhej témy/výzvy sa očakáva v druhom štvrťroku 2025.

OBRÁZOK 5: Geografické rozdelenie grantov udelených v odvetví digitálnych technológií v roku 2024 podľa programov financovania z prostriedkov EÚ v rámci platformy STEP

Zdroj: podávanie správ útvarmi Európskej komisie.

Na národnej úrovni sa subjekty z Francúzska a Nemecka stali najväčšími príjemcami grantov súvisiacich s platformou STEP v tejto oblasti, pričom získali 9,6 milióna EUR a 4,4 milióna EUR. Za nimi nasledovali Španielsko (1,5 milióna EUR) a Belgicko (0,8 milióna EUR)[28].

Medzi príklady projektov patrí PUMA, spolupráca francúzskych, nemeckých a talianskych realizátorov, v rámci ktorej sa rieši strategická závislosť EÚ v oblasti mikroelektroniky pre vesmírne aplikácie, a SPACELINK, v rámci ktorého budú subjekty z Grécka, Nemecka, Francúzska a Belgicka spoločne vyvíjať komponenty pre optickú komunikáciu vo vesmíre[29].

2.2.3. Posilnenie postavenia biotechnológií

Biotechnológie zohrávajú kľúčovú úlohu pri rozvoji inovácií v oblasti medicíny, posilňovaní odolnosti zdravotníctva a podpore strategickej autonómie Európy v oblasti kritických zdravotníckych dodávok. Toto odvetvie zahŕňa široké spektrum špičkových oblastí vrátane **genomiky a farmakogenomiky, syntézy DNA, bunkového a tkanivového inžinierstva, bioinformatiky a nanobiotechnológií**. STEP sa

[28] V prípade projektov, ktoré sa nachádzajú na viac ako jednom mieste, sa výška finančného príspevku poskytnutého konkrétnemu regiónu/členskému štátu vypočíta na základe finančného príspevku poskytnutého subjektu alebo subjektom, ktoré tam majú sídlo.

[29] Podrobnejšie informácie o vybraných financovaných projektoch sú k dispozícii na adrese: https://strategic-technologies.europa.eu/step-documents_sk.

zameriava na biotechnológie s cieľom urýchliť inovácie, zabezpečiť bezpečnosť dodávok a posilniť konkurencieschopnosť Európy v oblasti biologických vied.

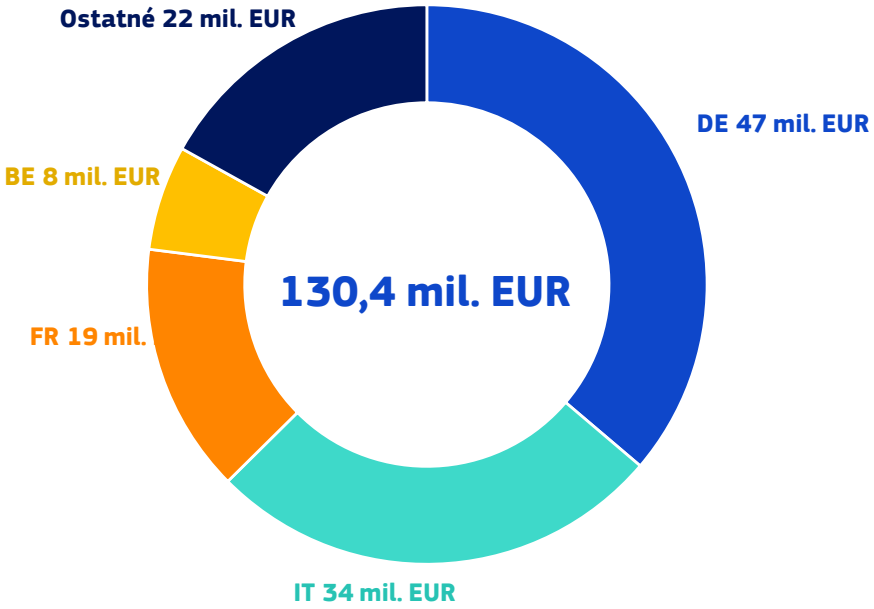
Podpora platformy STEP pre biotechnológie sa v roku 2024 realizovala prostredníctvom troch vyhradených tém relevantných pre platformu STEP v rámci **programu EU4Health** a dvoch v rámci **Európskeho obranného fondu**. Na tieto témy bol vyčlenený rozpočet vo výške viac ako **150 miliónov EUR** na podporu projektov zameraných na vývoj antivirotík, výrobu vakcín, výrobu základných liekov, ako aj na obranné zdravotnícke protiopatrenia. Cieľom týchto investícií je zvýšiť pripravenosť Európy na budúce zdravotné krízy, znížiť závislosť od externých dodávateľov a podporiť novú generáciu prelomových objavov v biomedicíne.

Do konca roka 2024 boli vyhodnotené len žiadosti o témy v rámci programu EU4Health a oznámené výsledky, pričom v rámci výziev relevantných pre platformu STEP bolo celkovo pridelených približne **130 miliónov EUR**. Siedmim projektom bol udelený grant, ktorý pokryl 60 % až 80 % oprávnených nákladov. Štyri z podporených projektov sú iniciatívami viacerých príjemcov, pričom tri z nich realizujú medzištátne konzorciá – oprávnené sú aj subjekty z pridružených tretích krajín[30]. Patrí medzi ne vývoj kontinuálneho procesu farmaceutického sušenia rozprašovaním v Portugalsku, ktorým sa zvýši účinnosť, škálovateľnosť a flexibilita farmaceutickej výroby v EÚ (PharmSD 3.0), a platforma pre farmaceutickú výrobu riadenú umelou inteligenciou a robotmi v spolupráci subjektov zriadených vo Fínsku, Švédsku, Francúzsku, v Estónsku a Nemecku (RoboPharma)[31].

[30] Pozri zoznam krajín zapojených do programu EU4Health.

[31] Podrobnejšie informácie o vybraných financovaných projektoch sú k dispozícii na adrese: https://strategic-technologies.europa.eu/step-documents_sk.

OBRÁZOK 6: Geografické rozdelenie grantov udelených v odvetví biotechnológií v roku 2024 podľa programov financovania z prostriedkov EÚ v rámci platformy STEP

Zdroj: podávanie správ útvarmi Európskej komisie.

Najväčšími príjemcami sa stali subjekty z Nemecka, ktoré získali 47 miliónov EUR, a subjekty z Talianska, ktoré získali 34 miliónov EUR. Nasledovalo Francúzsko, ktoré získalo 19 miliónov EUR v grantoch[32].

2.3. Fondy politiky súdržnosti

Ukázalo sa, že politika súdržnosti je jedným z hlavných prispievateľov k dosahovaniu cieľov STEP a posilňovaniu konkurencieschopnosti a odolnosti európskeho hospodárstva. Medzi hlavné flexibility a stimuly, ktoré platforma STEP zaviedla pre politiku súdržnosti, patrila možnosť financovať produktívne investície do podnikov iných ako MSP v rámci priorít Európskeho fondu regionálneho rozvoja vyhradených pre platformu STEP, **vyššia miera spolufinancovania až do 100 % na úrovni priority vyhradenej pre platformu STEP** a **30 % alokácie na priority STEP vyplatenej z rozpočtu EÚ ako jednorazové 30 % predbežné financovanie**.

S cieľom uspokojiť veľký záujem členských štátov zorganizovala Európska komisia v apríli 2024, krátko po nadobudnutí účinnosti nariadenia o STEP, technický seminár[33] určený najmä pre riadiace orgány

[32] V prípade projektov, ktoré sa nachádzajú na viac ako jednom mieste, sa výška finančného príspevku poskytnutého konkrétnemu regiónu/členskému štátu vypočíta na základe finančného príspevku poskytnutého subjektu alebo subjektom, ktoré tam majú sídlo.

[33] Inforegio – technické semináre 2021 – 2027, k dispozícii na adrese: https://ec.europa.eu/regional_policy/2021-2027/technical-seminars/step_sk.

fondov politiky súdržnosti, aby objasnila, ako by sa mala platforma STEP vykonávať v rámci programov politiky súdržnosti, a poskytla usmernenia o rozsahu pôsobnosti platformy STEP.

Komisia dostala **prvú vlnu žiadostí o zmeny programu do 31. augusta 2024**, v rámci ktorej sa pridelili finančné prostriedky na investície platformy STEP pred strednodobým preskúmaním fondov politiky súdržnosti. Odvtedy prebiehajú ďalšie neformálne konzultácie s viacerými členskými štátmi, pričom niektoré z nich vyústili do formálnych žiadostí o zmenu programu.

Ku koncu decembra 2024 **predložilo šesť členských štátov** na schválenie Komisii **41 zmien platformy STEP**, ktoré predstavujú **6,4 miliardy EUR z prostriedkov politiky súdržnosti**. Ďalšie zmeny sa očakávajú v priebehu roka 2025.

Rozdelenie je nasledovné:

- 4,8 miliardy EUR v rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR),
- 838 miliónov EUR v rámci Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+),
- 764 miliónov EUR v rámci Fondu na spravodlivú transformáciu (FST).

2.3.1. Analýza využívania platformy STEP v politike súdržnosti

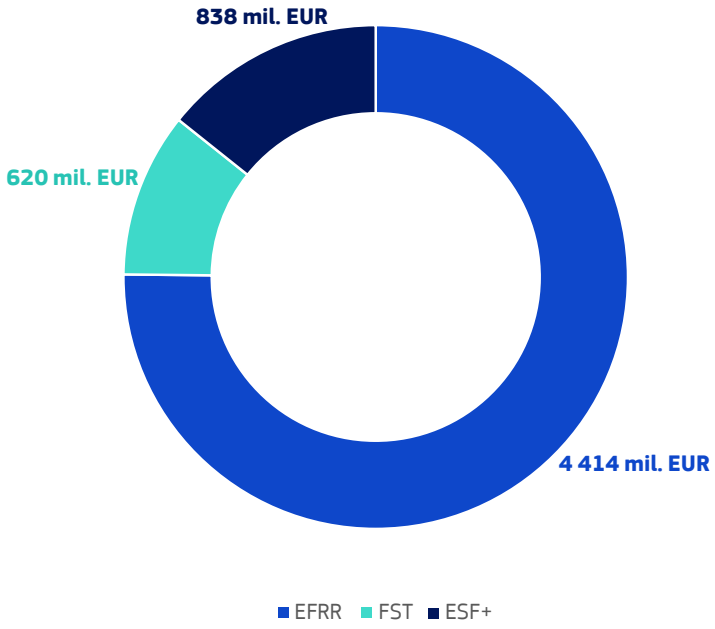
K 31. decembru 2024 schválila Európska komisia v šiestich členských štátoch 29 zmien platformy STEP v celkovej výške takmer 5,9 miliardy EUR *(pozri tabuľku 2 a obrázok 7below*).

TABUĽKA 2: Prehľad pridelených finančných prostriedkov v roku 2024 (v mil. EUR)

ČŠ	Názov	EFRR (v mil. EUR)	FST (v mil. EUR)	ESF+ (v mil. EUR)	Spolu (v mil. EUR)
DE	Program viacerých fondov EFRR/FST Severné Porýnie-Vestfálsko 2021 – 2027	200,20	301,60		501,8
DE	Program EFRR 2021 – 2027 Bádensko-Württembersko	62,22			62,2
DK	Zelené technológie a zručnosti pre spravodlivú transformáciu		52,30		52,3
ES	Program Katalánsko EFRR 2021 – 2027	113,51			113,5
DE	Program EFRR 2021 – 2027 Bavorsko	104,54			104,5
DE	Program EFRR 2021 – 2027 Šlezvicko-Holštajnsko	47,00			47,0
IT	RP Lazio EFRR 2021 – 2027	109,04			109,0
IT	Sicília EFRR 2021 – 2027	615,20			615,2
IT	RP Sardínia EFRR 2021 – 2027	166,01			166,0
ES	Program Kantábria EFRR 2021 – 2027	15,53			15,5
IT	RP Lombardsko EFRR 2021 – 2027	120,00			120,0
FR	Program Hauts de France EFRR-ESF+-FST 2021 – 2027			34,87	34,9
IT	RP Kampánia EFRR 2021 – 2027	581,14			581,1
DE	Program EFRR 2021 – 2027 Meklenbursko-Predpomoransko	138,69			138,7
ES	Program Madridského spoločenstva EFRR 2021 – 2027	72,67			72,7
IT	RP Kalábria EFRR ESF+ 2021 – 2027	264,45			264,5
IT	RP Apúlia EFRR ESF+ 2021 – 2027	471,53			471,5
ES	Program Aragónsko EFRR 2021 – 2027	23,44			23,4
RO	Zdravie	351,77		114,44	466,2
IT	RP Emilia-Romagna EFRR 2021 – 2027	61,46			61,5
IT	NP Výskum, inovácie a konkurencieschopnosť pre zelenú a digitálnu transformáciu 2021 – 2027	558,46			558,5
IT	RP Umbria EFRR 2021 – 2027	31,42			31,4
RO	Inteligentný rast, digitalizácia a finančné nástroje	271,01			271,0
RO	Spravodlivá transformácia		266,33		266,3
FR	Regionálny program Île-de-France et bassin de la Seine EFRR-ESF+ 2021 – 2027	35,19		12,48	47,7
DE	Bavorsko – ESF+			36,92	36,9
ES	Kantábria – ESF+			3,17	3,2
ES	Madrid – ESF+			63,82	63,8
RO	Vzdelávanie a zamestnanosť – RO – ESF+			572,63	572,6
Spolu	**29**	**4 414,5**	**620,2**	**838,3**	**5 873,0**

Zdroj: predkladanie správ členskými štátmi.

OBRÁZOK 7: Celkové vyčlenené prostriedky platformy STEP v prijatých programoch v roku 2024 (v mil. EUR)

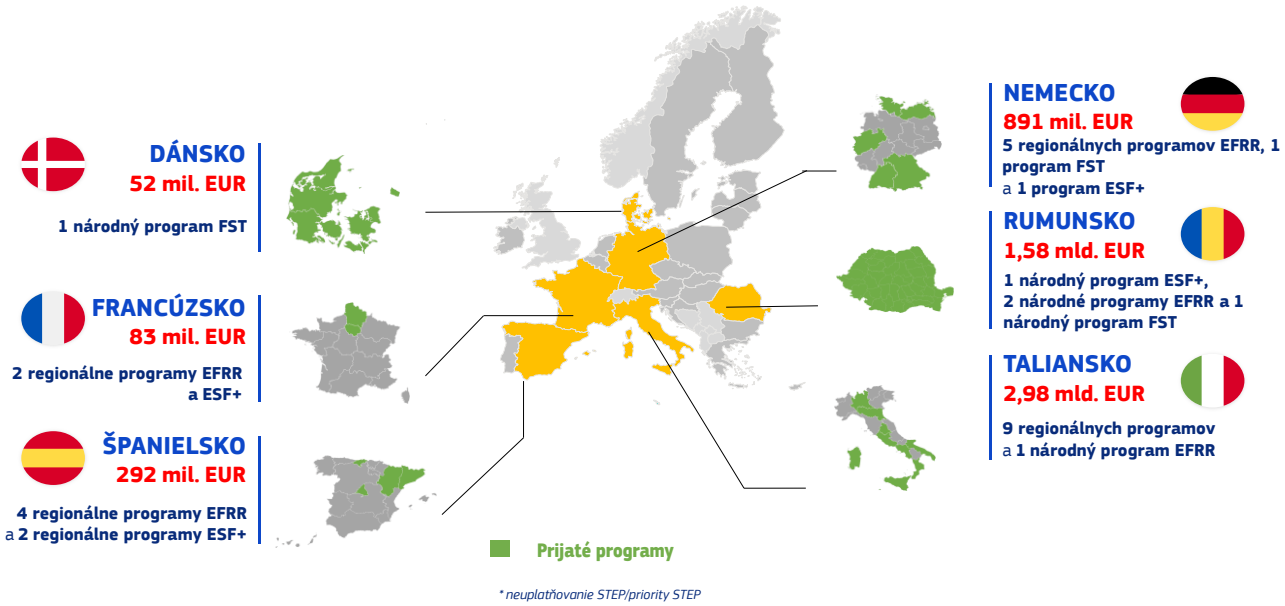

Zdroj: predkladanie správ členskými štátmi.

Geografické rozdelenie investícií platformy STEP

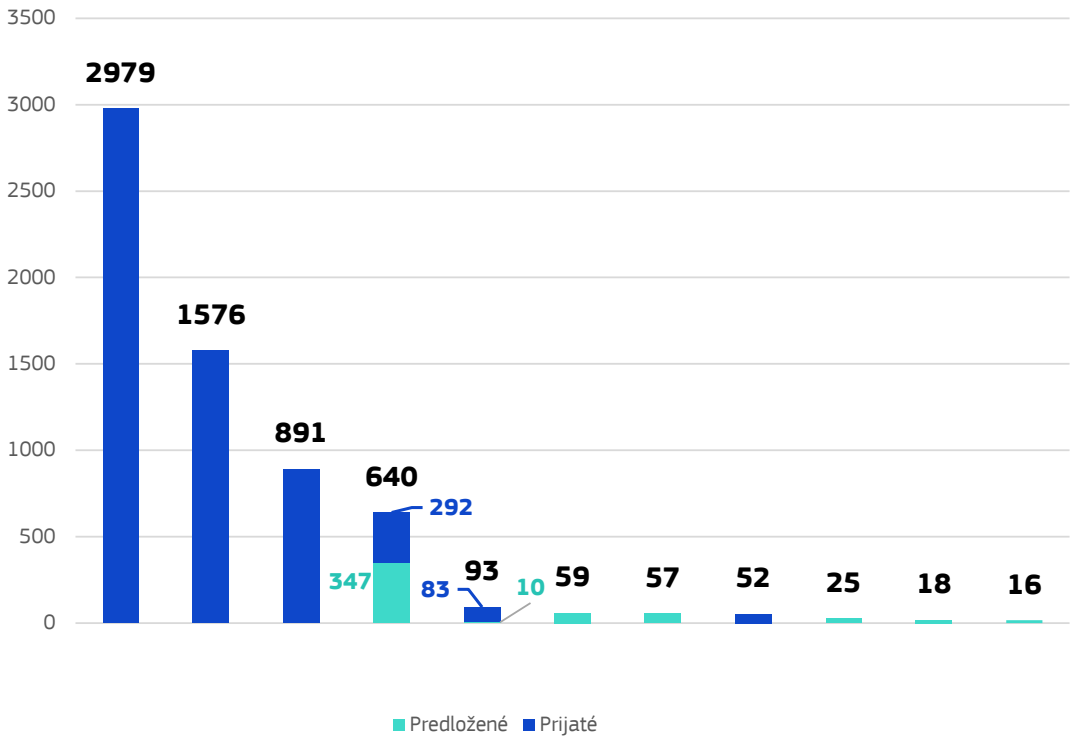
Väčšina investícií súvisiacich s platformou STEP bola navrhnutá v rámci regionálnych programov vo Francúzsku, v Nemecku, Taliansku a Španielsku (pozri obrázok ďalej) – predstavuje 23 z 29 prijatých programov, pričom na platformu STEP bolo vyčlenených 3,7 miliardy EUR (3,23 miliardy EUR z EFRR, 151 miliónov EUR z ESF+ a 302 miliónov EUR z FST). Zvyšných šesť národných programov obsahovalo zmeny v hodnote 2,2 miliardy EUR (1,18 miliardy EUR z EFRR, 687 miliónov EUR z ESF+ a 319 miliónov EUR z FST).

OBRÁZOK 8: Geografické umiestnenie prijatých programov v roku 2024

Zdroj: predkladanie správ členskými štátmi.

OBRÁZOK 9: Finančný objem zmien platformy STEP podľa členských štátov v roku 2024 (predložené verzus prijaté, zostupne podľa sumy)[34] (v mil. EUR)

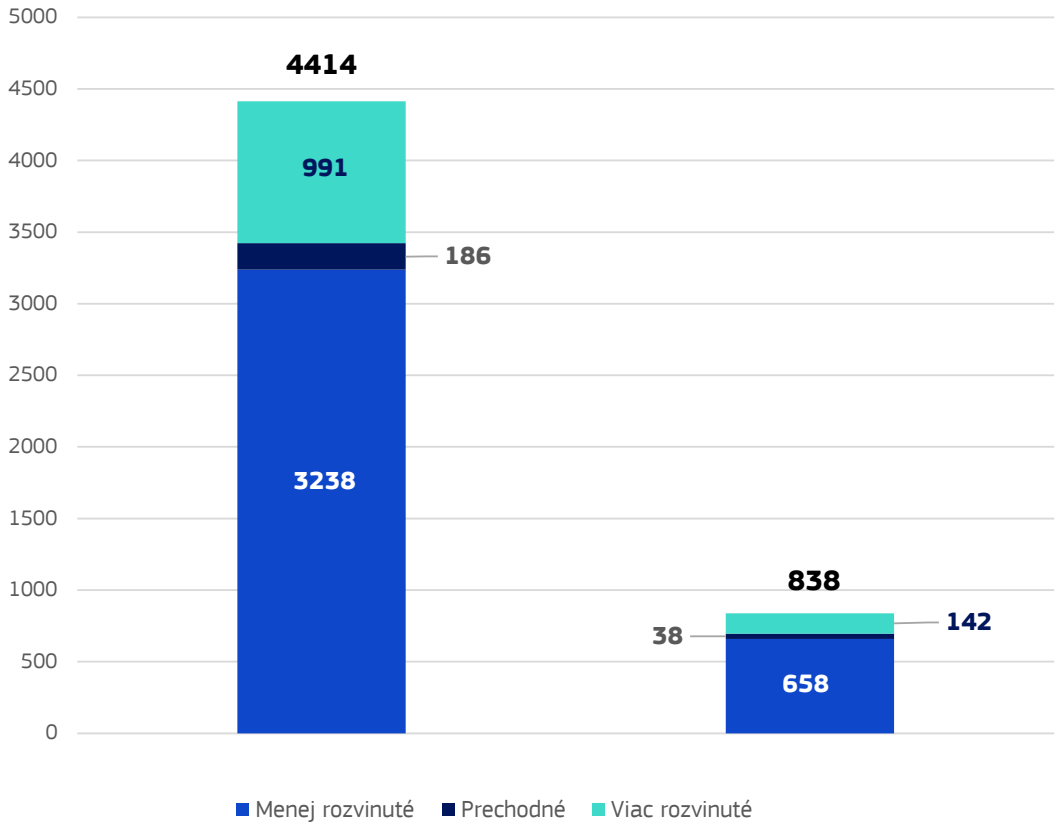
Zdroj: predkladanie správ členskými štátmi.

Pokiaľ ide o EFRR a ESF+, viac ako dve tretiny prostriedkov pridelených platforme STEP boli preprogramované v rámci menej rozvinutých regiónov[35].

[34] Len v prípade programov s osobitnými prioritami alebo so známymi sumami určenými pre platformu STEP na základe pridelených prostriedkov na intervenčné oblasti.

[35] „Menej rozvinuté regióny" sú podľa nariadenia (EÚ) 2021/1060 regióny členských štátov EÚ, ktorých hrubý domáci produkt (HDP) na obyvateľa je nižší ako 75 % priemerného HDP 27 členských štátov EÚ.

OBRÁZOK 10: Finančné objemy platformy STEP pridelené v rámci EFRR a ESF+ podľa kategórie regiónu v roku 2024 (v mil. EUR)

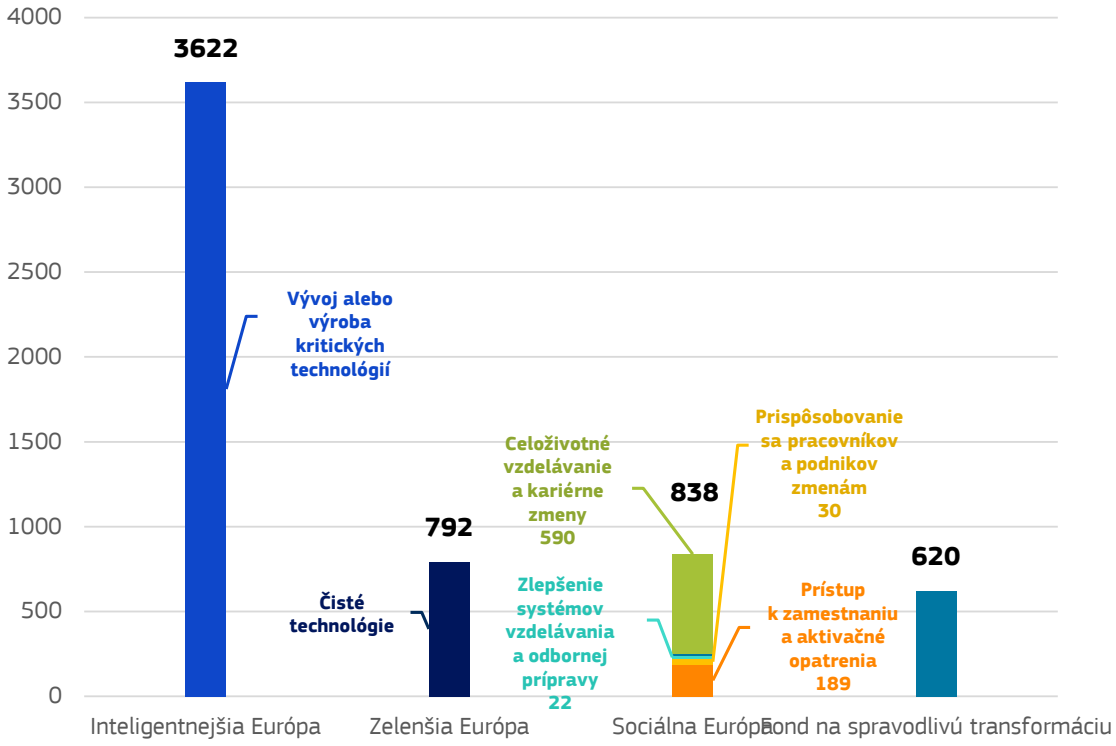
Zdroj: predkladanie správ členskými štátmi.

Odvetvové rozdelenie investícií platformy STEP

Cieľom politiky súdržnosti v programovom období 2021 – 2027 je podporiť inteligentnejšiu, ekologickejšiu, prepojenejšiu, sociálnejšiu a inkluzívnejšiu Európu, ktorá je bližšie k občanom. Pod týmito hlavnými *cieľmi politiky* sa skrývajú podrobnejšie *špecifické ciele* (pozri Portál otvorených dát pre európske štrukturálne a investičné fondy – Európska komisia | Otvorené údaje o súdržnosti). V **nariadení o STEP sa zaviedli dva nové špecifické ciele v rámci EFRR a Kohézneho fondu (KF)** na podporu investícií zameraných na posilnenie priemyselného rozvoja a hodnotových reťazcov v strategických odvetviach.

Viac ako **60 %** investícií platformy STEP z fondov politiky súdržnosti sa bude realizovať v rámci **nového špecifického politického cieľa Inteligentnejšia Európa**, po ktorom bude nasledovať približne **15 % investícií do čistých technológií v rámci politického cieľa Zelenšia Európa.** ESF+ podporí zručnosti prostredníctvom opatrení celoživotného vzdelávania a zamestnanosti 14 % investícií platformy STEP v rámci politického cieľa Sociálna Európa. A napokon 10 % investícií platformy STEP sa uskutoční v regiónoch s práve prebiehajúcou transformáciou v rámci špecifického cieľa FST (pozri obrázok 11).

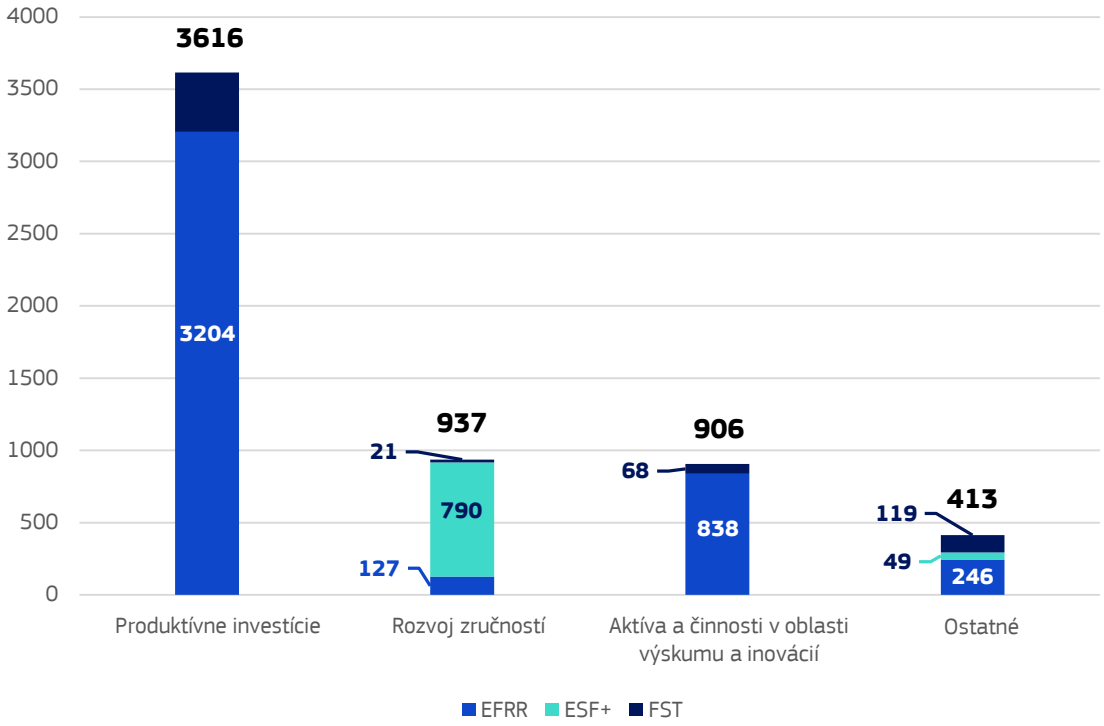
OBRÁZOK 11: Finančný objem zmien platformy STEP podľa cieľov politiky a špecifických cieľov v roku 2024* (v mil. EUR)

Zdroj: predkladanie správ členskými štátmi.
* Len v prípade programov s osobitnými prioritami.

Produktívne investície predstavujú približne 60 % plánovaných súm v rámci platformy STEP. Investície do rozvoja zručností a do výskumu a inovácií predstavujú 15 % pridelených prostriedkov. Približne 10 % bude podporovať iné činnosti, ako je transfer technológií, podpora podnikateľských inkubátorov, spin-offov a startupov, ako aj služby spojené s nízkouhlíkovým hospodárstvom a odolnosťou proti zmene klímy (pozri obrázok 12).

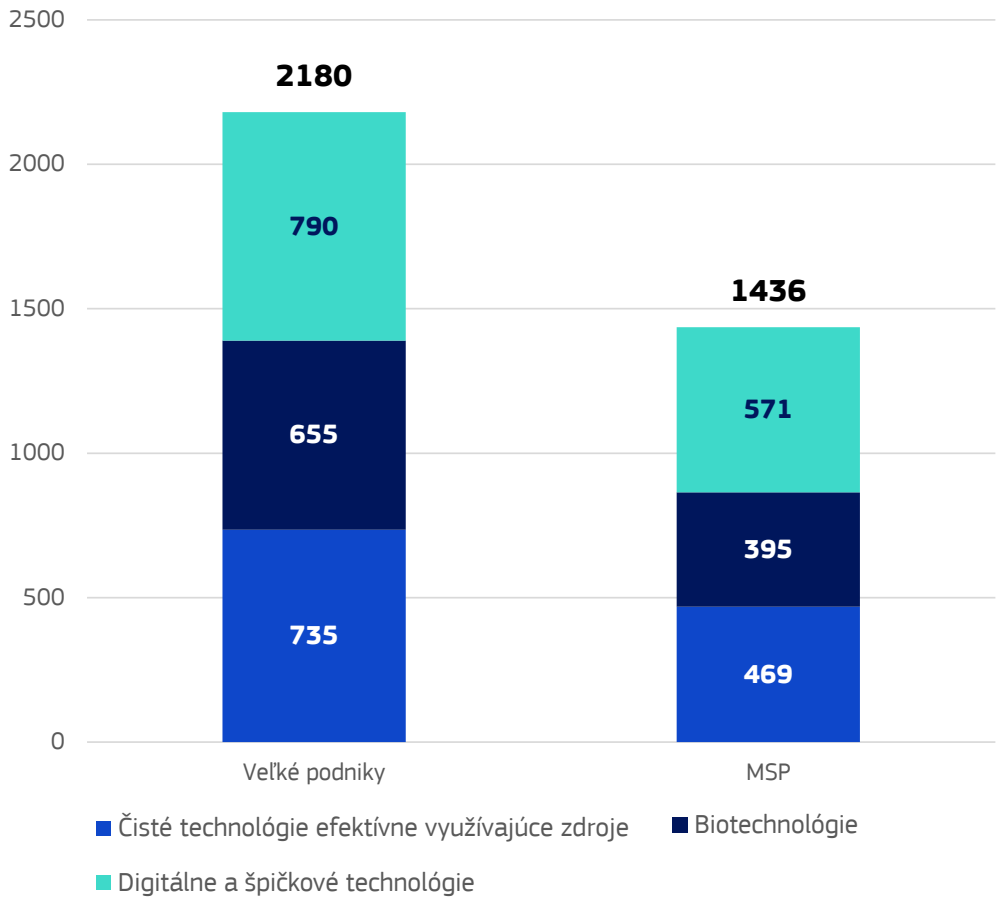
OBRÁZOK 12: Finančný objem zmien platformy STEP podľa odvetví v roku 2024* (v mil. EUR)

Zdroj: predkladanie správ členskými štátmi.
* (Len v prípade programov s osobitnými prioritami alebo so známymi sumami určenými pre platformu STEP.)

Ak sa pozrieme na rozdelenie produktívnych investícií podľa odvetví STEP, sú rozdelené pomerne rovnomerne (pozri obrázok 13). Väčšina pridelených prostriedkov bola určená na produktívne investície do podnikov iných ako MSP, pričom sa využila možnosť financovať takéto podniky z EFRR v rámci projektov súvisiacich s platformou STEP.

OBRÁZOK 13: Produktívne investície podľa typov podnikov a odvetví STEP v prioritách na rok 2024* (v mil. EUR)

Zdroj: predkladanie správ členskými štátmi.
* (Len v prípade programov s osobitnými prioritami alebo známymi sumami určenými pre platformu STEP.)

Hlavné očakávané výsledky investícií STEP

Na základe hlavných ukazovateľov výstupov a výsledkov, ktoré si členské štáty vybrali v zmenených programoch, a v súlade s cieľmi STEP možno usúdiť, že zdroje politiky súdržnosti budú spolufinancovať strategické technológie relevantné pre STEP v mnohých podnikoch. V rámci 23 prijatých programov sa očakávajú investície celkovo do približne 7 200 podnikov, z toho 2 900 v odvetví digitálnych technológií, 3 000 v odvetví čistých technológií a takmer 570 v odvetví biotechnológií. Očakáva sa, že plánované investície vytvoria v podporovaných subjektoch 9 800 pracovných miest.

2.3.2. Výzvy na predkladanie návrhov v rámci programov politiky súdržnosti

Po schválení prvých zmien programu STEP Dánsko a Nemecko oznámili štyri výzvy platformy STEP[36] do konca roka 2024 vo výške 244 miliónov EUR[37].

Tabuľka 3: Prehľad programov politiky súdržnosti v roku 2024

ČŠ	Názov programu	Celková suma v mil. EUR	Stav k 31. decembru 2024
DK	Zelené technológie a zručnosti pre spravodlivú transformáciu	45,5	dokončené
DE	Program EFRR 2021 – 2027 Bavorsko	47,0	prebieha (termín 31. januára 2025)
	Program EFRR 2021 – 2027 Šlezvicko-Holštajnsko	11,4	prebieha (termín 31. augusta 2025)
	Program viacerých fondov EFRR/FST Severné Porýnie-Vestfálsko 2021 – 2027	140,0	prebieha (termín 3. februára 2025)
Spolu		**243,9**	

Zdroj: predkladanie správ členskými štátmi.

2.3.3. Vybrané projekty

Štyri členské štáty (Dánsko, Francúzsko, Nemecko a Taliansko) už vybrali projekty v rámci platformy STEP vrátane týchto:

V **Dánsku** boli na základe dánskej výzvy Rozvoj hodnotových reťazcov v rámci Power-to-X, ktorej cieľom je znížiť emisie CO_2 v ťažko transformovateľných odvetviach a vytvoriť konkurencieschopný dánsky trh s čistým vodíkom a riešeniami PtX (rozpočet vo výške 13 mil. EUR), vybrané štyri projekty. Medzi ne patrí HYFLEX (flexibilné skladovanie vodíka pre Power-to-X a optimalizáciu siete), ktorého cieľom je vytvoriť zásobník vodíka a súvisiace vodíkové kompresory so skladovacou kapacitou 10 ton (500 MWh) a optimalizovať prevádzku elektrárne PtX preukázaním vyššieho stupňa využitia výroby energie zo solárneho parku Kassø, ako aj zabezpečiť optimálne vyváženie elektrárne vo vzťahu k verejnej elektrickej sieti. Zoznam vybraných operácií nájdete tu.

V **Île-de-France (Francúzsko)** zriadil riadiaci orgán finančný nástroj na podporu priemyselných startupov a inovačných MSP s vysokým hospodárskym potenciálom v odvetví čistých technológií vo fáze pred industrializáciou a expanziou. Zoznam vybraných operácií nájdete tu.

Pokiaľ ide o **Bádensko-Württembersko (Nemecko)**, riadiaci orgán vybral štyri projekty vrátane projektu na vytvorenie mikroprodukčnej a overovacej infraštruktúry na vývoj „kompaktných kvantových systémov“ (celkové náklady 5 miliónov EUR, 3 milióny EUR z EFRR). V Inštitúte kvantových technológií Nemeckého centra pre letectvo a kozmonautiku vzniká technologický klaster na výrobu a overovanie kvantových systémov. V rámci projektu sa vyvinú kompaktné kvantové systémy pre vesmírne aplikácie. Cieľom je

[36] Nemecko vyhlásilo ďalších päť výziev, ktoré sa úplne netýkajú osobitného zamerania platformy STEP a ktoré by mohli viesť k projektom STEP.

[37] Nemecko, Taliansko a Lotyšsko nahlásili ďalšie výzvy na začiatku roka 2025.

preniesť kvantové systémy z výskumu a laboratórnej prevádzky do praxe, napríklad ako senzory na satelitoch. Zoznam vybraných operácií nájdete tu.

Región Umbria (Taliansko) vytvoril finančný nástroj zameraný na podporu MSP pri investovaní do vývoja a výroby technológií v oblasti digitálnych a špičkových technológií, ako aj biotechnológií a čistých a efektívnych technológií prostredníctvom zmiešanej formy podpory (úver a následný grant vo forme odpustenia dlhu). Cieľom je podporiť MSP, ktoré majú sťažený prístup k úverom, aby mohli investovať do technologických inovácií v uvedených odvetviach. Zoznam vybraných operácií nájdete tu.

2.4. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a InvestEU

K 31. decembru 2024 bolo **vykonávanie platformy STEP** v **rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti obmedzené.** Žiadny členský štát nezmenil svoje plány obnovy a odolnosti tak, aby do nich doplnil prioritu STEP alebo podporil projekt, ktorému bola udelená pečať STEP. Žiadny členský štát nevyužil zvýšenú flexibilitu zavedenú článkom 19 nariadenia o STEP[38], aby pridelil zdroje Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zložke programu InvestEU v zodpovednosti členských štátov na investície súvisiace s platformou STEP, čím by sa umožnilo uvoľniť finančné prostriedky po termíne Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v auguste 2026.

Ako sa očakávalo, požiadavka, aby **členské štáty pri revízii svojich plánov obnovy a odolnosti uprednostnili projekty, ktorým bola udelená pečať STEP, sa v roku 2024 ešte neuplatnila, keďže prvé** pečate STEP boli udelené až na samom konci roka 2024.

S cieľom uľahčiť využívanie platformy STEP poskytla Komisia členským štátom ďalšie usmernenia a podporu. V júli 2024 Komisia **zmenila usmernenie o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti**[39] s cieľom objasniť proces zmeny plánov obnovy a odolnosti, aby sa zdroje Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti mohli prideliť na ciele STEP. **Komisia pravidelne spolupracuje s národnými kontaktnými miestami platformy STEP** a **vnútroštátnymi orgánmi** zodpovednými za plány obnovy a odolnosti s cieľom šíriť informácie vrátane informácií o zozname pečatí STEP udelených v príslušných krajinách.

3. NÁSTROJ 3: Zviditeľnenie vynikajúcich projektov – pečať STEP

Medzi nástrojmi zavedenými nariadením o STEP na podporu vývoja a výroby kritických technológií je aj pečať STEP (pečať suverenity), ktorá je značkou kvality zavedenou podľa článku 4 nariadenia o STEP. Udeľuje ju **Európska komisia s cieľom oceniť kvalitné projekty na** celom vnútornom trhu. Udeľuje sa na konci výberového procesu v rámci piatich programov, ktoré priamo riadi Komisia a ktoré prispievajú k platforme STEP: Európsky obranný fond, Horizont Európa, Digitálna Európa, Inovačný fond a EU4Health.

[38] Článkom 19 nariadenia o STEP sa menia nariadenia, ktorými sa riadi Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, a členským štátom sa umožňuje, aby na podporu finančných investícií do technológií súvisiacich s platformou STEP nasmerovali do zložky programu InvestEU v zodpovednosti členských štátov až 6 % svojich prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti – nad rámec už existujúcej možnosti prevodu 4 %, čím sa celkový možný prevod zvýši na 10 %.

[39] Oznámenie Komisie C/2024/4618 – Usmernenie k plánom obnovy a odolnosti.

3.1. Kritériá oprávnenosti

Podľa článku 4 ods. 1 nariadenia o STEP Komisia udelí pečať STEP každému projektu, ktorý spĺňa dve podmienky:

- **Strategické zosúladenie**: priamo prispieva k cieľom STEP, ako sú vymedzené v článku 2 nariadenia o STEP a ďalej rozpracované v usmernení o STEP[40].
- **Excelentnosť**: spĺňa minimálne požiadavky na kvalitu, najmä kritériá oprávnenosti, vylúčenia a udelenia, stanovené v konkrétnej výzve na predkladanie návrhov, v rámci ktorej sa hodnotí.

V praxi **útvary Komisie navrhujú osobitné výzvy na predkladanie návrhov (t. j. „výzvy“) na realizáciu cieľov STEP**. Návrhy predložené v rámci osobitných výziev, ktoré po posúdení útvarmi Komisie spĺňajú požiadavky na kvalitu, dostanú pečať STEP. Projekt môže získať pečať STEP, aj keď nedostane priame financovanie z dôvodu obmedzeného rozpočtu danej výzvy na predkladanie návrhov.

Projekty schválené v rámci **dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu (IPCEI)** prechádzajú dôkladným hodnotením Komisie. Hoci pečať STEP by mohla týmto projektom pomôcť pri prístupe k financovaniu, napríklad z kohéznych fondov, v nariadení o STEP sa nepredpokladá udeľovanie pečatí STEP projektom IPCEI.

Pečať STEP je podobná **známke excelentnosti**, ktorá sa v súčasnosti udeľuje projektom hodnoteným v rámci programov, ako sú Horizont Európa a Digitálna Európa, ktoré nezískali finančné prostriedky z dôvodu nedostatočného rozpočtu v danej výzve. V nariadení o STEP sa udeľuje pečati STEP rovnaký štatút ako známke excelentnosti, čo uľahčuje prístup k fondom politiky súdržnosti *(pozri ďalej)*.

Na rozdiel od známky excelentnosti sa však **pečať STEP udeľuje aj (čiastočne alebo úplne) financovaným projektom, čo otvára cestu k možným kombináciám financovania**. Známka excelentnosti sa týka špecifického okruhu finančných opatrení EÚ v rámci programu Horizont Európa[41].

3.2. Udelenie pečate STEP

Proces udeľovania pečate STEP je navrhnutý tak, aby bol jednoduchý a používateľsky ústretový. **Realizátori projektov nepotrebujú samostatnú žiadosť**; projekty, ktoré sa uchádzajú o podporu v rámci piatich oprávnených programov, sa automaticky posudzujú na získanie pečate STEP. Pečať STEP sa udeľuje spolu s výsledkami výzvy, pričom príjemcovia dostanú online certifikát a vysvetľujúcu brožúru, ktorú pripravila Európska komisia.

Udelené projekty sa uverejňujú na portáli STEP na osobitnom informačnom paneli[42], a to v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách[43]. V prípade výziev, pri ktorých sa Komisia rozhodla uplatniť bezpečnostné obmedzenia podľa článku 136 nariadenia o rozpočtových pravidlách alebo

[40] Oznámenie Komisie C/2024/3209 – Usmernenie týkajúce sa určitých ustanovení nariadenia (EÚ) 2024/795, ktorým sa zriaďuje Platforma strategických technológií pre Európu („platforma STEP“), 2024, k dispozícii na adrese: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj/slk.

[41] Na známku excelentnosti sa vzťahujú výnimky podľa všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách, zatiaľ čo na pečať STEP nie.

[42] Pozri https://strategic-technologies.europa.eu/investors_sk.

[43] V článku 125 nariadenia 2024/2509 (EÚ) o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (t. j. nariadenie o rozpočtových pravidlách), sa vyžaduje, aby Komisia uverejňovala informácie o príjemcoch finančných prostriedkov financovaných z rozpočtu EÚ. K dispozícii na adrese: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202402509.

súvisiacich článkov v príslušných programových aktoch, ktoré sa týkajú strategických aktív a záujmov EÚ, sa môžu uplatňovať dodatočné podmienky. V takýchto prípadoch sa môže vyžadovať posúdenie kontroly vlastníctva, ktoré sa však vykoná len vtedy, ak je projekt vybraný na financovanie. V prípade projektov s pečaťou STEP v rámci výziev s bezpečnostným obmedzením, ktoré nezískali financovanie, môžu byť súvisiace stimuly nedostupné až do vykonania posúdenia kontroly vlastníctva.

3.3. Výhody získania pečate STEP

Pečať STEP bola zavedená v nariadení o STEP s cieľom **uľahčiť prístup k alternatívnemu alebo doplnkovému financovaniu z programov EÚ a od súkromných investorov** vrátane fondov politiky súdržnosti, Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, Modernizačného fondu a InvestEU[44].

Konečné rozhodnutie **o** dodatočnej finančnej podpore zostáva v kompetencii orgánov zodpovedných za riadenie rozpočtových zdrojov EÚ v členských štátoch, ako sú orgány, ktoré dohliadajú na fondy politiky súdržnosti a Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti.

V roku 2024 pracovná skupina STEP Komisie zabezpečila, aby označené projekty boli uverejnené na portáli STEP[45], pričom zoznam bol pravidelne aktualizovaný a aktívne zdieľaný s národnými kontaktnými miestami platformy STEP. Pracovná skupina STEP tieto informácie poskytla aj príslušným útvarom Komisie, ktoré podporujú členské štáty pri využívaní finančných prostriedkov EÚ, vrátane GR REGIO, GR ECFIN a SG REFORM.

V prvom roku vykonávania platformy STEP sa objavili prvé problémy týkajúce sa účinnosti pečate STEP ako nástroja na uľahčenie financovania.

Napríklad **kombinácia rôznych zdrojov financovania môže byť zložitá vzhľadom na rôzne metodiky, ktoré používajú orgány poskytujúce granty**. Napríklad pri úhrade nákladov na projekt Komisia často využíva „zjednodušené vykazovanie nákladov“[46]. Tieto metódy uhrádzajú náklady na projekt na základe odhadov nákladov alebo na základe dosiahnutia vopred stanovených míľnikov projektu. Zosúladenie týchto prístupov so systémami úhrad založenými na skutočne vynaložených nákladoch predstavuje výzvu, najmä pokiaľ ide o zabezpečenie súladu so zákazom dvojitého financovania[47], čo bráni tomu, aby akákoľvek nákladová položka bola uhradená nad rámec svojich 100 % z rozpočtu EÚ.

Tieto otázky budú podrobnejšie preskúmané v priebežnej hodnotiacej správe STEP, ktorá sa má predložiť v druhej polovici roka 2025.

---

[44] Medzi uľahčenia zavedené nariadením o STEP patrí aj to, že riadiace orgány Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) a Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+) môžu priamo financovať projekty s pečaťou STEP bez toho, aby museli vyhlásiť novú výzvu na predkladanie návrhov, ak projekty spĺňajú podmienky programu. Podobne sa v nariadení o STEP od členských štátov vyžaduje, aby pri revízii svojich plánov obnovy a odolnosti alebo pri prideľovaní investícií zo svojho podielu na Modernizačnom fonde uprednostňovali projekty ocenené pečaťou a aby ich zohľadňovali v postupoch súvisiacich s výberom investícií zo strany EIB a pri „kontrolách politík“ stanovených v nariadení (EÚ) 2021/523, t. j. v nariadení o Programe InvestEU.

[45] Pozri https://strategic-technologies.europa.eu/investors_sk.

[46] V článku 125 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa stanovuje, že príspevky Únie v rámci priameho, zdieľaného alebo nepriameho riadenia môžu mať formu financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi na príslušné operácie, na základe i) splnenia podmienok stanovených v pravidlách pre jednotlivé odvetvia alebo v rozhodnutiach Komisie alebo ii) dosiahnutia výsledkov meraných odkazom na vopred stanovené míľniky alebo prostredníctvom ukazovateľov výkonnosti.

[47] V článku 194 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa síce umožňuje spoločné financovanie zo samostatných rozpočtových položiek, ale stanovuje sa, že „v žiadnom prípade sa tie isté náklady nesmú financovať z rozpočtu dvakrát“.

3.4. Aktuálny stav

Prvé pečate STEP boli udelené v októbri 2024 – až po ukončení hodnotiaceho procesu prvých výziev zameraných na STEP. V **roku 2024 bolo udelených celkovo 162 pečatí STEP** v rámci piatich tém výzvy Inovačného fondu z roku 2023, dvoch tém výzvy na predkladanie návrhov v rámci programu Horizont Európa – Pilier II – Vesmír a troch tém výzvy programu EU4Health. Pečate STEP udelené v rámci Inovačného fondu boli udelené projektom v oblasti čistých technológií efektívne využívajúcich zdroje, zatiaľ čo pečate udelené v rámci programu Horizont Európa a EU4Health sa týkajú odvetví digitálnych technológií a biotechnológií.

TABUĽKA 4: Prehľad pečatí STEP udelených v rámci výziev na predkladanie návrhov relevantných pre STEP v roku 2024

Názov výzvy	Názov témy výzvy	Pečate
InnovFund-2023-NZT	Veľký rozsah	80
	Stredný rozsah	16
	Malý rozsah	8
	Pilotné projekty	20
	Výroba čistých technológií	25
	Spolu	**149**

Názov výzvy	Názov témy výzvy	Pečate
HORIZON-CL4-2024-SPACE-01	Štúdia fázy B kvantovej vesmírnej gravimetrie a technologické dozrievanie	0
	Vesmírne technológie pre európsku nezávislosť a konkurencieschopnosť	6
	Spolu	**6**

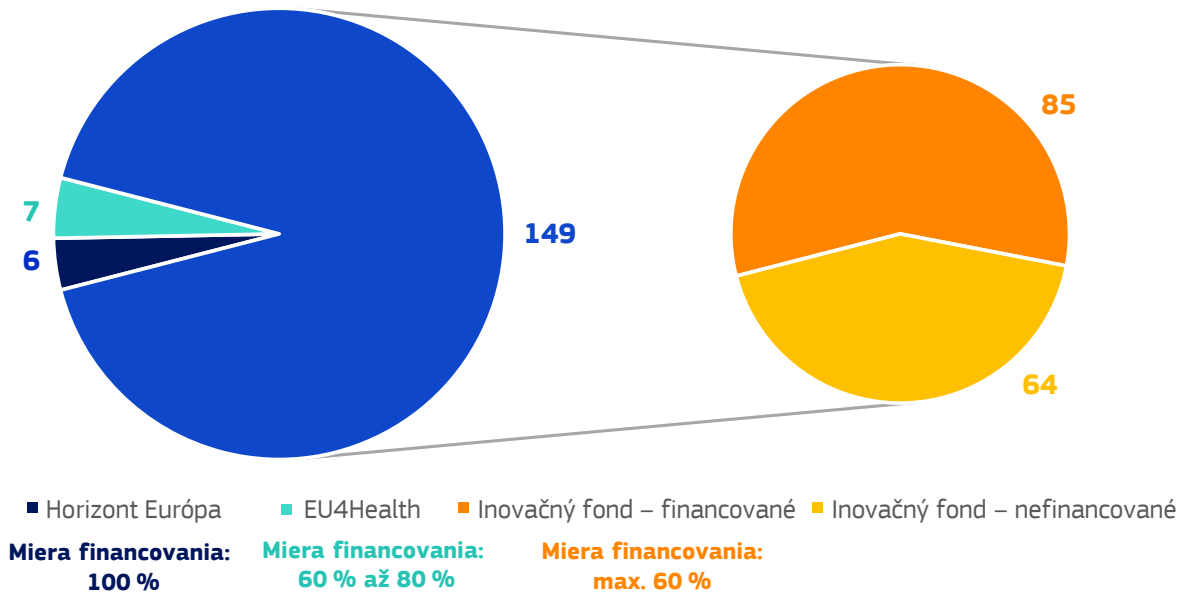
Názov výzvy	Názov témy výzvy	Pečate
EU4H-2024-PJ-01	Európske centrum pre vývoj vakcín (EVH)	1
	Výzva na predkladanie návrhov na podporu vývoja nových antivirotík	1
	Výzva na predkladanie návrhov na podporu inovačných výrobných technológií a postupov v Únii na výrobu liekov	5
	Spolu	**7**

Zdroj: podávanie správ útvarmi Európskej komisie.

Z celkového počtu 162 projektov, ktorým bola udelená pečať STEP, bolo 98 projektov predbežne vybraných na udelenie grantu na základe výzvy na predkladanie návrhov, v rámci ktorej boli hodnotené. Všetky projekty, ktorým bola udelená pečať STEP v rámci programov Horizont Európa a EU4Health, a 85

projektov, ktorým bola udelená pečať v rámci Inovačného fondu, boli okrem toho prizvané k príprave dohody o grante. Vo väčšine prípadov udelené granty pokryjú časť oprávnených nákladov na projekty (napr. max. 60 % chýbajúcich finančných prostriedkov pre Inovačný fond), čím sa ponechá priestor na prípadné ďalšie financovanie. Zvyšných 64 projektov, ktoré boli pozitívne hodnotené v rámci Inovačného fondu, nedostalo granty z dôvodu rozpočtových obmedzení, ale napriek tomu im bola udelená pečať STEP pre ich veľký potenciál a technický prínos.

OBRÁZOK 14: Rozdelenie počtu projektov, ktorým bola udelená pečať STEP, podľa stavu financovania a podľa udeľujúceho programu pečate

Zdroj: podávanie správ útvarmi Európskej komisie.

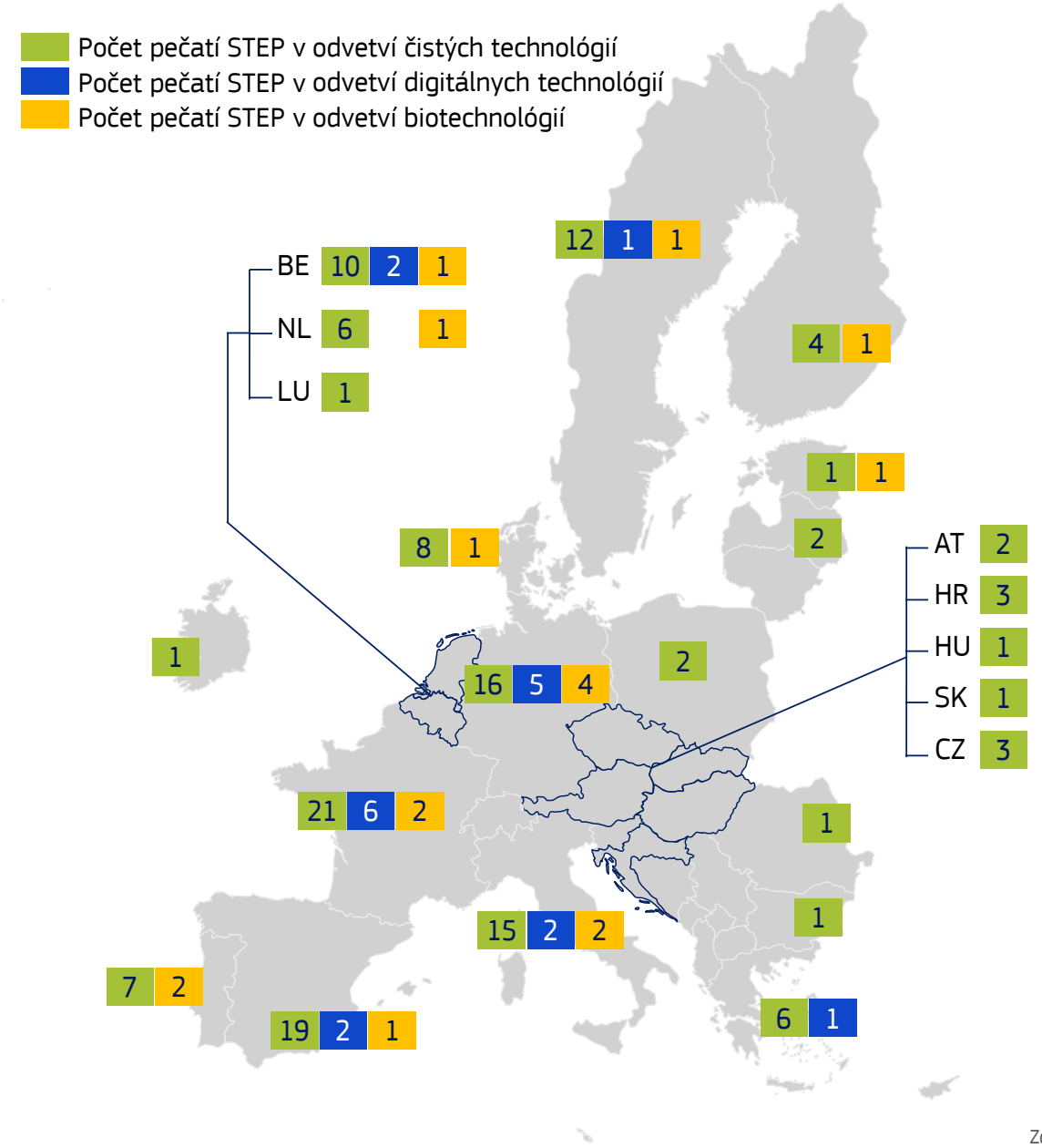
Na základe témy, v rámci ktorej boli hodnotené, väčšina ocenených projektov bola v súlade s cieľom STEP podporovať vývoj a/alebo výrobu kritických technológií v celej Únii alebo chrániť a posilňovať ich príslušné hodnotové reťazce.

V roku 2024 sa žiadny projekt s pečaťou STEP osobitne nezaoberal nedostatkom pracovných síl a zručností v odvetviach STEP.

Z hľadiska geografického rozloženia sa väčšina projektov, ktorým boli udelené pečate STEP, nachádzala[48] vo Francúzsku (29 pečatí), v Nemecku (25 pečatí), Španielsku (22 pečatí), Taliansku (19 pečatí) a vo Švédsku (14 pečatí).

[48] Krajina sa považuje za krajinu, ktorá získala pečať STEP, ak sa aspoň jeden projekt s udelenou pečaťou čiastočne alebo úplne nachádza na jej území, a to aj v prípade projektov s viacerými lokalitami.

OBRÁZOK 15: Geografické rozdelenie pečatí STEP udelených v roku 2024[49]

Zdroj: podávanie správ útvarmi Európskej komisie.

Z **regionálneho** hľadiska získali najviac pečatí STEP regióny EÚ: Katalánsko (Španielsko) a Lombardsko (Taliansko), a to po päť pečatí STEP v odvetví čistých technológií, Île-de-France (Francúzsko) štyri pečate za digitálne technológie a dve za biotechnológie a Horné Bavorsko (Nemecko) dve pečate za digitálne technológie a dve za biotechnológie.

[49] Pečate STEP udelené konzorciám s viacerými príjemcami sa započítavajú v rámci každého členského štátu, v ktorom má zúčastnený subjekt sídlo.

4. NÁSTROJ 4: Uľahčenie prístupu k financovaniu prostredníctvom portálu STEP

4.1. Portál STEP: jednotné kontaktné miesto pre žiadateľov o projekty, orgány verejnej moci a investorov

Podľa článku 6 nariadenia o STEP bola prvá verzia portálu STEP (Portál suverenity) **verejne sprístupnená 29. apríla 2024, teda necelé dva mesiace po nadobudnutí účinnosti nariadenia**. Zameriaval sa na päť programov EÚ v rámci platformy STEP, ktoré priamo riadi Komisia, a zobrazovali sa na ňom informácie o:

- prebiehajúcich a pripravovaných výzvach na predkladanie návrhov, ktoré prispievajú k cieľom STEP,
- zozname technológií v rozsahu pôsobnosti platformy STEP,
- kompaktných informáciách o platforme STEP a podporných programoch,
- možnosti posielať spätnú väzbu a otázky a prihlásiť sa na odber informačného bulletinu o platforme STEP,
- odkazoch na existujúce zdroje (napr. poradenské služby, kľúčové iniciatívy Komisie podporujúce ciele STEP atď.).

Na základe spätnej väzby od používateľov **bola v septembri 2024 vydaná prepracovaná verzia portálu STEP**. V tejto aktualizovanej verzii sa zaviedli tieto prvky:

- **štruktúra zameraná na používateľa**, v ktorej sa prispôsobuje obsah špecifickým potrebám kľúčových cieľových skupín: realizátorom projektov, riadiacim orgánom rozpočtu EÚ v členských štátoch a súkromným investorom. Pre každú skupinu boli vytvorené osobitné sekcie, ktoré zabezpečujú ľahší prístup k príslušným informáciám,
- vylepšené vizuály a infografiky, zlepšenie dizajnu portálu a posilnenie jeho **vizuálnej identity**,
- **informačný panel Get Funding**, ktorý obsahuje zoznam všetkých výziev na predkladanie návrhov súvisiacich s platformou STEP, pričom ako základ slúžia údaje z Portálu EÚ pre financovanie a ponuky, a presmeruje realizátorov projektov na tento portál, aby sa mohli prihlásiť do konkrétnych výziev,
- interaktívna **mapa národných kontaktných miest platformy STEP**,
- **informačný panel pečatí STEP**, ktorý poskytuje podrobný prehľad o projektoch, ktorým bola udelená pečať STEP v celej EÚ,
- mapa členských štátov/regiónov, ktoré uvoľnili možnosti financovania **STEP v rámci svojich programov politiky súdržnosti**.

Po ôsmich mesiacoch prevádzky slúži portál STEP ako pútavá a prístupná platforma pre všetky zainteresované strany. Portál STEP bol vytvorený ako **komplexné jednotné kontaktné miesto** určené na prezentáciu všetkých možností financovania dostupných prostredníctvom fondov EÚ pre strategické

odvetvia vyčlenené v rámci platformy STEP bez toho, aby sa duplikovali existujúce systémy, keďže sa čiastočne opiera o Portál EÚ pre financovanie a ponuky.

4.2. STEP ako pilotné jednotné kontaktné miesto pre finančné prostriedky EÚ

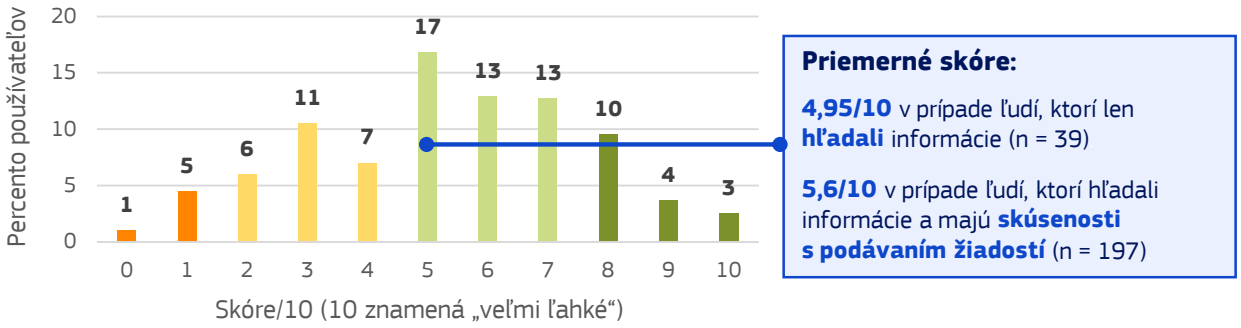
Jedným z cieľov portálu STEP stanovených v nariadení o STEP bolo posúdiť uskutočniteľnosť poskytovania informácií o programoch Únie na jednotnom portáli Únie s cieľom priblížiť všetky možnosti financovania Únie potenciálnym príjemcom a zvýšiť ich transparentnosť pre občanov Únie.

Pracovná skupina STEP, ktorá sa riadi prístupom zameraným na používateľov, uskutočnila od polovice septembra do konca októbra 2024 **celoeurópsky prieskum o prístupe k finančným prostriedkom EÚ,** v rámci ktorého získala takmer 500 odpovedí zo všetkých 27 členských štátov. Zároveň sa uskutočnilo **30 bilaterálnych rozhovorov** so vzorkou potenciálnych príjemcov, priemyselných združení, národných kontaktných miest (STEP a iných programov EÚ, ako je Horizont Európa) a poradenských spoločností.

Kľúčové poznatky boli nasledovné:

- Žiadatelia čelia problémom pri hľadaní informácií o financovaní z prostriedkov EÚ.

OBRÁZOK 16: Je ľahké nájsť informácie o financovaní z prostriedkov EÚ?

Zdroj: celoeurópsky prieskum o prístupe k finančným prostriedkom EÚ, ktorý sa uskutočnil od polovice septembra do konca októbra 2024.

OBRÁZOK 17: Problémy pri hľadaní informácií o financovaní (% používateľov)

Zdroj: celoeurópsky prieskum o prístupe k finančným prostriedkom EÚ, ktorý sa uskutočnil od polovice septembra do konca októbra 2024.

- Noví aj skúsení používatelia hodnotia *jednoduchosť vyhľadávania informácií o financovaní z prostriedkov EÚ* len známkou 5/10, čo znamená, že **celková skúsenosť je náročná** bez ohľadu na úroveň skúseností používateľa.
- Väčšina uviedla, že problémy súvisia s fázou informovanosti a identifikácie, pričom potvrdila, že súčasné prostredie možností financovania EÚ je **príliš zložité na čítanie a orientáciu** (*„musím veľmi často vyhľadávať nové informácie [žiadne užitočné upozornenia]“, „sme zmätení z celkového časového harmonogramu [otvorenie, uzavretie, lehoty]“, „je ťažké pochopiť oprávnené sumy financovania [aké sú oprávnené náklady]“*).
- **Používatelia sa** preto **musia vo veľkej miere spoliehať na externú podporu**: vyhľadávajú najmä bezplatné zdroje, ako sú podujatia a webové semináre, ale 33 % používateľov sa musí spoliehať na platených profesionálnych odborníkov alebo konzultantov. Identifikácia možností financovania zo strany EÚ tak predstavuje pre zainteresované strany náklady ešte pred začatím procesu podávania žiadostí.
- Zainteresované strany sa usilujú o prehľadný a jednoduchý **portál financovania z prostriedkov EÚ.**
- Hlavným zdrojom informácií zostávajú **oficiálne kanály**. Zúčastnené strany preto očakávajú, že bude k dispozícii prehľadný, ľahko ovládateľný a zrozumiteľný portál, na ktorom budú zhromaždené všetky možnosti financovania z rozpočtu EÚ.
- Pri získavaní ďalších informácií a aktualizácií sa vo veľkej miere využívajú **neoficiálne zdroje**, ako sú podujatia a profesionálne siete.

Jednotné kontaktné miesto: výhľadové očakávania používateľov

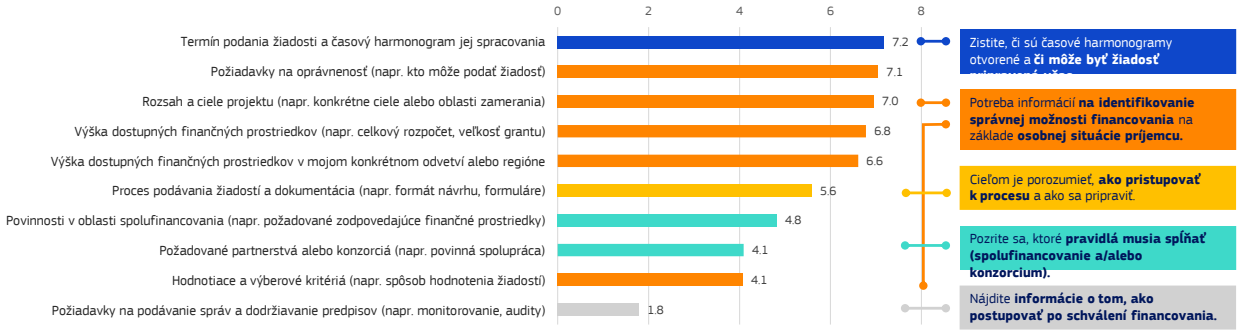
V roku 2024 sa pracovná skupina STEP snažila vytvoriť portál STEP, ktorý by žiadateľom o projekty uľahčil život, a tým umožnil väčšiemu počtu výskumníkov/spoločností prístup k finančným prostriedkom EÚ, čím

by sa splnil cieľ stanovený v článku 6 nariadenia o STEP, pokiaľ ide o zjednodušenie a transparentnosť. Potvrdili sa pozitívne skúsenosti s portálom STEP**:** tretina respondentov už o portáli STEP vedela (čo svedčí o dobrom dosahu vzhľadom na krátkosť času, za ktorý bol k dispozícii) a takmer 90 % respondentov vedelo nájsť potrebné informácie.

3 zo 4 respondentov vidia prínos v **jednotnom kontaktnom mieste, ktoré kombinuje možnosti financovania z EÚ a z vnútroštátnych zdrojov**.

Používatelia zdôraznili, **aký druh informácií je nevyhnutný**: tromi najdôležitejšími sú termín a časový harmonogram výzvy, požiadavky na oprávnenosť a rozsah, typ financovania a suma.

OBRÁZOK 18: Aké sú najdôležitejšie informácie, ktoré treba zistiť?

Zdroj: celoeurópsky prieskum o prístupe k finančným prostriedkom EÚ, ktorý sa uskutočnil od polovice septembra do konca októbra 2024.

Zriadenie simulátora, ktorý MSP poskytne poradenstvo o možnostiach financovania z prostriedkov Únie

S cieľom splniť požiadavku stanovenú v článku 8 nariadenia o STEP, pokiaľ ide o možnosť zriadenia simulátora, začala pracovná skupina STEP už v roku 2024 pracovať na **možnom projekte chatbota STEP s využitím umelej inteligencie (AI)**. Takýto nástroj by mal pomôcť žiadateľom o projekty lepšie identifikovať možnosti financovania, na ktoré sú oprávnení na základe dopytu (t. j. s prihliadnutím na vstupy používateľov alebo projektový nápad). Takýto nový prístup by znamenal revolúciu v súčasnom systéme financovania z prostriedkov EÚ, ktorý je momentálne **založený na ponukách** a ktorý si od žiadateľov vyžaduje, aby vyhľadávali v širokej škále programov relevantné možnosti financovania.

Na základe potrieb používateľov vyjadrených v prieskume získala pracovná skupina STEP jasnejší obraz o tom, ako by umelá inteligencia mohla pomôcť pri identifikácii možností financovania z prostriedkov EÚ:

- používatelia očakávajú, že umelá inteligencia im poskytne **jasné informácie a podporu pri vstupe do systému,** aby mohli identifikovať možnosti financovania z prostriedkov EÚ,
- väčšina používateľov **oceňuje umelú inteligenciu ako pomoc pri** identifikácii vhodnosti najrelevantnejších možností financovania,
- používatelia **neprejavili záujem o využívanie umelej inteligencie na nadväzovanie kontaktov** (hľadanie partnerov pre projekty s viacerými príjemcami),
- **dôveryhodnosť** a **správnosť informácií** sú najcennejšie vlastnosti, ktoré používatelia očakávajú od pomoci umelej inteligencie,
- používatelia z východoeurópskych členských štátov považujú **viacjazyčnú podporu** za „príjemnú“, ale v porovnaní s vyššie uvedenými možnosťami nie za nevyhnutnú.

5. Prínos k dlhodobým cieľom v oblasti konkurencieschopnosti

Usmerňovaním investícií do digitálnych a špičkových technologických inovácií, čistých technológií efektívne využívajúcich zdroje a biotechnológií **STEP posilňuje konkurencieschopnosť Európy zvyšovaním odolnosti a inovačnej kapacity priemyslu**. Na rozdiel od samostatného fondu STEP funguje tak, že integruje a koordinuje existujúce finančné nástroje EÚ – kombinuje fondy priamo spravované Komisiou a fondy spravované členskými štátmi – a zabezpečuje, aby sa verejné investície efektívnejšie zameriavali na rozhodujúce priemyselné a technologické priority.

Platforma STEP je úzko zosúladená s **Kompasom konkurencieschopnosti**[50], dlhodobým rámcom EÚ pre hospodársku odolnosť a priemyselnú silu. Kľúčovou prioritou **výročnej správy 2025 o jednotnom trhu a konkurencieschopnosti**[51] je zvýšenie strategických investícií do výskumu a inovácií a zlepšenie prístupu rýchlo rastúcich spoločností k financovaniu – ciele, ktoré priamo podporuje platforma STEP prostredníctvom pečate STEP, portálu STEP a zosúladenia financovania vo výške viac ako 10 miliárd EUR v roku 2024.

Integráciou financovania v rámci priameho a zdieľaného riadenia platforma **STEP preklenuje rozdiely vo financovaní** a zabezpečuje strategickejší prístup k investíciám EÚ do odvetví s veľkým vplyvom, ktorý je viac zameraný na dosah. Platforma STEP zabezpečuje, aby mechanizmy financovania z prostriedkov EÚ lepšie podporovali rozširovanie technológií a dlhodobú konkurencieschopnosť priemyslu.

V prvom roku svojho fungovania platforma STEP **uľahčila lepší prístup k financovaniu, podporila progresívne technológie a umožnila strategickejšie prideľovanie prostriedkov EÚ**. V budúcnosti budú mať pokračujúca koordinácia a cielené investície zásadný význam pre rozširovanie európskych inovácií, zabezpečenie dodávateľských reťazcov a udržanie globálnej konkurencieschopnosti.

6. Záver

V prvom roku fungovania v roku 2024 platforma **STEP preukázala svoju hodnotu ako katalyzátor strategických investícií,** keď nasmerovala viac ako 10 miliárd EUR do kritických technológií. Zosúladením 11 programov EÚ a členských štátov s rovnakými cieľmi platforma STEP zvýšila synergie medzi zdrojmi financovania, zlepšila prístup k financovaniu kvalitných projektov a posilnila dlhodobú konkurencieschopnosť a technologickú suverenitu Európy.

Vykonávanie platformy STEP si vyžadovalo **rozsiahle koordinačné úsilie** vzhľadom na stupeň heterogenity všetkých podporných programov a výzvy na **vytvorenie synergií** medzi nimi – táto skutočnosť sa ďalej skúma v priebežnej hodnotiacej správe platformy STEP.

Do roku 2025 sa STEP zameria na prehĺbenie svojho vplyvu prostredníctvom:

[50] Oznámenie Komisie COM(2025) 30 – Kompas konkurencieschopnosti pre EÚ, k dispozícii na adrese: https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness_sk.

[51] Oznámenie Komisie COM(2025) 26 – Výročná správa 2025 o jednotnom trhu a konkurencieschopnosti, k dispozícii na adrese: https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/2025-annual-single-market-and-competitiveness-report_sk.

- **rozšírenia rozsahu pôsobnosti platformy STEP na obranné technológie** ako na štvrté technologické odvetvie v rámci súhrnného minibalíka opatrení v oblasti obrany, ktorý Komisia navrhla v apríli 2025[52],
- **rozšírenia možností financovania** vďaka rozšíreniu výziev zosúladených s platformou STEP v rámci programu Horizont Európa, Inovačného fondu a Európskeho obranného fondu, čím sa zabezpečí stabilný prísun investícií do strategických odvetví,
- **podpory väčšej účasti členských štátov** na politike súdržnosti a Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti s cieľom mobilizovať dodatočné zdroje na projekty STEP,
- **posilnenia úlohy pečate STEP pri uvoľňovaní alternatívnych a doplnkových zdrojov financovania**, čím sa zabezpečí, že financované aj nefinancované projekty môžu prilákať investície,
- **posilnenia portálu STEP integráciou nástrojov na báze umelej inteligencie** s cieľom sprístupniť financovanie z prostriedkov EÚ podnikom, výskumníkom a realizátorom projektov.

Okrem toho sa **STEP bude naďalej vyvíjať ako nástroj priemyselnej politiky EÚ.** Zachovaním silnej koordinácie medzi programami EÚ, členskými štátmi a súkromnými investormi bude platforma STEP naďalej jedným z dlhodobých stimulov konkurencieschopnosti Európy.

[52] Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2021/694, (EÚ) 2021/695, (EÚ) 2021/697, (EÚ) 2021/1153, (EÚ) 2023/1525 a 2024/795, pokiaľ ide o stimulovanie investícií do obrany v rozpočte EÚ na účely vykonávania plánu ReArm Europe (22. apríla 2025), k dispozícii na adrese: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52025PC0188&qid=1745326390551.